

DANSK GRISEPRODUKTIONS KONKURRENCEEVNE 2021

Michael Groes Christiansen og Sisse Villumsen Schlægelberger

^a SEGES Innovation P/S, Ledelse og Økonomi

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Hovedkonklusion

Danmark havde de laveste produktionsomkostninger pr kg slagtekrop i EU-InterPIG i 2021. Danmark opnåede et resultat på 0,30 kr./kg slagtekrop, kun overgået af USA, Canada og Brasilien. USA opnåede det bedste resultat på 2,76 kr./kg slagtekrop.

Sammendrag

Denne rapport viser dansk griseproduktions konkurrenceevne i 2021. Udover dette vises udvalgte tidsserier med hensyn til effektivitet, omkostning pr. kg slagtekrop samt resultater, der bygger på en model, så de kan sammenlignes med udvalgte lande, der er med i InterPIG-netværket. InterPIG-netværket omfatter de fleste vesteuropæiske lande, enkelte central- og østeuropæiske lande samt Canada, USA og Brasilien.

I Danmark var produktionsomkostningen 10,82 kr./kg slagtekrop, hvilket var den laveste i EU-InterPIG efterfulgt af henholdsvis Ungarn, Belgien og Frankrig med 11,48; 11,61 og 11,75 kr./kg. Spaniens produktionsomkostninger var på 11,78 kr./kg.

De laveste produktionsomkostninger i 2021 blev opnået i Brasilien og USA. I Brasilien SC (delstaten Santa Catarina) var produktionsomkostningen 9,48 kr./kg, mens den var 9,81 kr./kg i USA. Det vil sige, at det kostede mellem 1,34 og 1,01 kr./kg mindre at producere et kg varm slagtekrop i disse lande fremfor i Danmark.

I 2021 var der store udsving i afregningspriserne. I USA og Canada steg afregningsprisen med henholdsvis 43,9 % og 41,4 % i forhold til året før. Dette var helt modsat af Europa, hvor afregningspriserne typisk faldt. I Danmark faldt afregningsprisen med 14,5 % i forhold til året før. Dette blev kun overgået af Tyskland, hvor afregningsprisen faldt med 14,6 %. En del af årsagen til at afregningspriserne i USA og Canada steg, mens de faldt i EU, var meget mindre afhængighed af eksport til Kina. USA's og Canadas eksport til Kina var i forvejen hæmmet af ekstra toldtariffer på grund af handelskrig mellem Kina og disse lande.

Igen i 2021 fik Danmark den absolutte topplacering med hensyn til fravænnede grise pr. kuld. I 2021 blev der fravænnet 15,2 grise pr. kuld i Danmark. Dette var en fremgang på 0,1 gris mere end året før. I Holland blev der fravænnet 1,5 grise færre pr. kuld end i Danmark i 2021. I fravænnede grise pr. årssø lå Danmark også nr. 1 med 34,0 fravænnede grise pr. årssø, efterfulgt af Holland med 32,11.

For daglig tilvækst i vægteintervallet fra 8-30 kg havde Danmark det tredjebedste resultat på 481 gram/dag. Det blev kun overgået af USA og Brasilien SC, som havde en daglig tilvækst på henholdsvis 487 og 514 gram/dag. For fodereffektivitet fra 8-30 kg lå Danmark også nr. 3 med 1,65 kg foder pr kg tilvækst, igen kun overgået af USA og Brasilien.

For slagtegrise, i vægtintervallet fra 30-120 kg, lå Danmark nr. 1 med en daglig tilvækst på 988 gram/dag efterfulgt af Finland med 955 gram/dag. Begge lande bruger oftest Duroc som ornerace. Holland og Tyskland, som oftest bruger Pietrain som ornerace, lå på henholdsvis 909 og 873 gram/dag.

Benchmarking af foderforbrug for slagtegrise besværliggøres af forskelligt energiindhold og proteinindhold i foderblandingerne. Med forbehold for hvor præcist de enkelte lande kan oplyse MJ ME/kg slagtegrise foder lå Holland og Belgien cirka 2 % bedre end Danmark på dette område.

Når resultaterne opdeles for smågrise- og slagtegrise, så var 2021 et dårligt år for de danske smågriseeksportører, som solgte til markedspriser. Deres resultat blev et tab på mellem 98 til 115 kr. pr. 30 kg's gris, dette var dog før eventuelle tillæg pr. solgt gris. For smågrise solgt til beregnet SPF-smågrisenotering var resultatet -2 kr. pr. 30 kg's gris. De lave smågrisepriser kom både danske og tyske slagtegriseproducenter til gode. Ved national tysk fuldlinjeproduktion var underskuddet på 2,29 kr. pr. kg slagtekrop. Ved indkøb af smågrise til de lave tyske smågrisemarkedspriser havde de specialiserede tyske slagtegriseproducenter et resultat på -0,42 kr. pr. kg slagtekrop ved regelmomsproduktion og -0,23 kr. pr. kg ved Pauschal-moms.

Baggrund

Hvert år indsender de lande, som deltager i InterPIG-samarbejdet, deres nationale gennemsnit for effektivitet og priser for det foregående år. Benchmarkingen er i første omgang for en integreret bedrift med fuldlinjeproduktion af slagtegrise. Produktionsomkostningerne pr. kg slagtekrop og afregningspriserne danner grundlag for benchmarking af produktionsomkostninger og rentabilitet.

Forudsætningen for god benchmarking er, at "tallene" er gjort sammenlignelige. De enkelte lande bruger kold eller varm slagtevægt eller levende vægt, når de regner økonomi pr. produceret enhed. Effektivitetstallene er også påvirket af forskellige nationale metoder. Faktoren til at omregne fra slagtevægt til levendevægt er fx forskellig i de enkelte lande. Når der anvendes forskellige faktorer, bliver foderforbrug og daglig tilvækst ikke umiddelbart sammenlignelige.

Produktionseffektiviteten i de enkelte landes griseproduktion har afgørende indflydelse på konkurrenceevnen. Inputfaktorer såsom bygge- eller foderpriser påvirker produktionsomkostningerne meget, mens fx lønomkostningerne udgør en mindre påvirkning. Foderpriserne er oftest kontinentalt betingede, afhængige af om der har været eksportoverskud eller ikke af korn, majs eller sojaskrå, men foderprisen kan også variere betydeligt indenfor det enkelte land på grund af fx logistikomkostninger.

Det enkelte lands produktionsomkostninger er blandt andet afhængige af landets rammevilkår, specielt indenfor dyrevelfærd og miljø. Indenfor EU-området har Sverige, Danmark og UK skærpede nationale krav til dyrevelfærd, som medfører øgede omkostninger. Italien skiller sig ud med den høje

slagtevægt, og deres ligger i et andet markedssegment end de øvrige EU-lande. Holland og Danmark har de strengeste miljøkrav, men Tyskland er også ved at komme med på dette område.

På mellemlangt sigt er det ikke produktionsomkostningen pr. kg grisekød, men rentabiliteten pr. kg grisekød, som er interessant. Derfor indgår de enkelte landes afregningspriser i InterPIG-samarbejdet. Den udbetalte afregningspris pr. kg grisekød er de opnåede nationale salgspriser minus slagteri- og distributionsomkostninger samt eventuel resultatudlodning til slagteriets leverandører.

Bedrifterne bliver mere og mere specialiserede i enten smågrise- eller slagtegriseproduktionen. Slagtegriseproducenternes smågrisepris er i dag markedsbestemt. Det er et stort centraleuropæisk smågrisemarked, som dikterer smågriseprisen, ikke nationale produktionsomkostninger for en smågris.

Den integrerede bedrifts produktionsomkostning pr. kg slagtekrop eller rentabilitet er derfor ikke nødvendigvis en særlig god rettesnor for, hvordan konkurrenceevnen reelt er på specialiserede bedrifter. Produktionsomkostninger i InterPIG kan splittes op i en smågrise- og en slagtegrisedel. Dette bruges til at lave ekstra analyser delvist baseret på InterPIG-tal, fx analyser af slagtegriseproducenters konkurrenceevne med ens "smågrisepris", hvor den centraleuropæiske fælles markedspris for en smågris via den tyske Nord-West-notering bruges. Disse analyser kan derfor give et helt andet resultat, og et mere korrekt billede af konkurrenceevnen landene imellem. Dette gælder særligt for de specialiserede slagtegriseproducenter i forhold til resultatet for en integreret bedrift.

EU har et beskyttet indre marked med hensyn til grisekød. I 2021 var der en importtold på 6,47 kr./kg for udbenet grisekød og 3,99 kr./kg for hele/halve slagtekroppe. Tolden er uændret i forhold til 2017. Canada har lavet en kvotaftale med EU i 2017, som giver dem mulighed for at eksportere en vis andel til EU uden afgifter.

Materialer og metoder

Formålet med denne rapport er at måle Danmarks konkurrenceevne inden for produktionen af grisekød. Konkurrenceevnen kan måles på rentabiliteten ved at producere 1 kg grisekød. Det er hele grisekødsbranchens konkurrenceevne, som måles på denne måde – både producenternes og slagteriernes. De danske beregninger for omkostningerne bygger på data fra Grundlaget for den beregnede smågrisenotering [1] og Business Check Gris [3]. Disse er tilpasset InterPIG-definitionerne og er lagt ind i InterPIG-regnearks-skabelonen.

I 2021-rapporten vises tal fra følgende InterPIG-medlemmer: Danmark (SEGES Svineproduktion), Canada (Canadian Pork Council), England/UK (BPEX), Irland (Teagasc), Frankrig (IFIP), Holland (LEI & PVE), Brasilien (EMBRAPA), Tyskland (FAL & ISN), Østrig (VLV), Belgien (Boerenbond Belgie), Italien (Centro Ricerche Produzione Animali), Sverige (SvenskaPIG), Spanien (SIP Consultors), Ungarn (AKI instituttet), Tjekkiet (IAEI), Finland (Atria) og USA (Iowa State University). Data fra Tjekkiet (IAEI) for 2021 forelå ikke ved rapportens udarbejdelse.

For flere lande, blandt andet Canada, Brasilien og USA, gælder det, at de indlagte effektivitetstal ikke stammer fra et "landsgennemsnit", men er forventet effektivitet. Det fremgår af tabel 1, hvor stor en andel af den nationale produktion, der er omfattet i beregningerne. Selv om det ikke fremgår, kan der dog godt være store mængder data bag en opgørelse, men medlemsorganisationen af InterPIG for det pågældende land oplyser det ikke.

Tabel 1. Oversigt over stikprøvestørrelser, som de nationale effektivitetstal er baseret på for InterPIG 2021, samt egne beregninger

Land	Antal sobedrifter	Gns. antal Søer	Søer i % af landets produktion	Antal slagtegrise-bedrifter	Gns. antal slagtegrise-stipladser	Slagtegrise i % af landets produktion
Østrig	665	95	28	336	564	10
Belgien	44	259	3	51	1974	2
Brasilien MT	Na	1.000	Na	Na	Na	Na
Brasilien SC	Na	455	Na	2500	1000	Na
Canada	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Danmark	862	813	67	958	2201	46
Danmark33	286	931	26	290	2316	16
Finland	420	194	95	400	1400	90
Frankrig	741	246	20	741	2274	27
Frankrig33	247	312	8	247	3109	12
Tyskland	249	263	4	1602	1262	14
UK (inde)	149	682	43	144	1670	10
UK (friland)	102	975	62	144	1670	10
Ungarn	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Irland*	79	765	43	72	4940	40
Italien	Na	Na	15	Na	Na	Na
Holland	297	768	28	458	4718	41
Spanien	1.090	1.242	58	5933	1800	52
Sverige	123	394	51	87	1467	16
USA	292	Na	Na	Na	Na	0

*For Irland er antal slagtegrisepladser pr. bedrift, og ikke pr. lokalitet

I InterPIG-sammenhænge har Danmark skiftet til vægtet nationalt gennemsnit [2] i stedet for simpelt gennemsnit fra og med 2018. Vægtet gennemsnit af en stor stikprøve giver et mere retvisende billede af landets gennemsnitstal end et simpelt gennemsnit, da de store besætninger oftest har bedre effektivitetstal.

De anvendte danske afregningspriser er Danish Crowns slagtegrisenotering for 2021. Dertil er tillagt efterbetaling fra regnskabsperioden 2020/2021 korrigeret for fradrag/tillæg til noteringen, herunder det gennemsnitlige UK-tillæg på alle grise. Andre specialgrisetillæg, som ikke svarer til omkostningsmodellen for konventionel griseproduktion, er ikke indregnet.

I store lande kan der være så store regionale forskelle, at de enkelte lande med fordel kan opdeles i regioner, hvis det er muligt. Dette er tilfældet for Brasilien, hvor Brasilien MT er for staten Mato Grosso, og Brasilien SC er tal for staten Santa Catarina.

I UK er en stor andel af søerne på friland. UK har valgt at opsplitte deres resultater i sohold i udendørs og indendørs besætninger, også på omkostningssiden. På de fravænnede grise har det dog ikke været muligt at lave denne opsplitning med hensyn til daglig tilvækst og foderforbrug, hvorfor disse er ens effektivitetsmæssigt.

Frankrig og Danmark laver en beregning på økonomien for bedste tredjedel, benævnt Frankrig33 og Danmark33. Bedste tredjedel er defineret som flest fravænnede grise pr. årssø eller for vækstdyr beregnet som bedste tredjedel med hensyn til produktionsværdi pr. stiplads. I begge tilfælde er der benyttet standardpriser på foder og input som i landsgennemsnittet, og der er således tale om en

modelberegning. I virkelighedens verden er spredningen mellem bedste tredjedel og gennemsnittet større, end disse modelberegninger viser. I nogle tilfælde kan det ganske simpelt bortforklares med "heldige foderhandler" på det rigtige tidspunkt af året.

I 2021 blev der lavet nye formler for standardisering af produktionsomkostningerne for en 30 kg's gris. Udover dette blev det understreget, at stipladspriser var nystaldspriser, men for InterPIG-resultater for 2022 planlægges det at korrigeres årets nationale produktionsomkostning med vægtede historiske investeringspriser. Når dette medtages, viser de foreløbige analyser, at en nations gennemsnitlige produktionsomkostninger med 14-21 øre/kg slagtekrop falder.

Årsagen til de planlagte ændringer er dels, at nystaldspriser er stærkt stigende på grund af inflationen i EU, men også at mange EU-lande står over for nye lovkrav ved nyopførte stalde, fx i Tyskland, hvor der er krav om løsgående diegivende søer ved nyopførte stalde, men med en overgangsordning for de eksisterende stalde. Hvis der ikke tages hånd om dette, vil omkostningerne for en gennemsnitlig producent i et EU-land, som har ældre stalde, blive overvurderet.

Denne rapport er baseret på InterPIG 2021, version 1.00 fra InterPIG-gruppens medlemmer.

Resultater og diskussion

Resultaterne vises først overordnet i form af valutakursudvikling, rentabilitet, afregningspriser og produktionsomkostninger. En tidsserieanalyse viser rentabilitetsudviklingen for udvalgte lande. Derefter foretages en opsplitning af produktionsomkostningerne. Herefter gennemgås effektivitetstallene fra sohold, smågrise- og slagtegrisehold.

Valutakursudviklingen

Resultaterne kan være stærkt influeret af valutakurser, hvorfor udviklingen af disse over tid i forhold til danske kroner gennemgås i tabel 2. Der er overordnet set moderate bevægelser i valutakursudviklingen, bortset fra en markant svækkelse af den brasilianske real, som styrker brasiliansk griseproduktion på eksportsiden.

Tabel 2. Valutakursudviklingen fra 2011-2021 samt procentuel ændring fra 2020 til 2021. Valutakurser er årets gennemsnitskurs (Kilde: InterPIG 2021 omregnet til DKK)

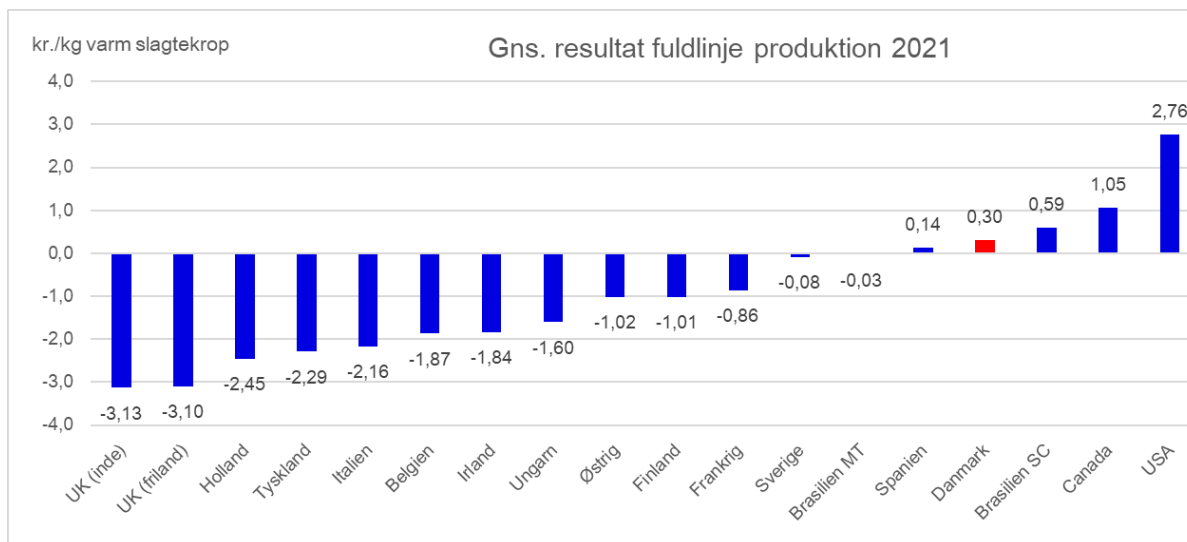
Land/år	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021/ 2020, %
Brasilien	3,20	2,96	2,60	2,39	2,02	1,94	2,23	1,74	1,69	1,26	1,17	-7,1
Canada	5,40	5,77	5,44	5,07	5,25	5,07	5,08	4,88	4,90	4,88	5,02	2,9
UK	8,56	9,19	8,76	9,20	10,21	9,09	8,48	8,42	8,49	8,38	8,65	3,2
Sverige	0,83	0,85	0,86	0,82	0,80	0,79	0,77	0,73	0,70	0,71	0,73	2,8
USA	5,36	5,77	5,60	5,60	6,71	6,71	6,59	6,31	6,66	6,53	6,29	-3,7

Resultat i griseproduktionen 2021

Resultatet for de enkelte lande fremgår af figur 1. Et resultat på 0 kr./kg betyder, at 50 % af producenterne har en positiv rentabilitet ved griseproduktion, når der er tale om nationale gennemsnit.

2021 set i forhold til 2020 var et middelmådigt år for de fleste lande. Kinas store ekstraordinære import af grisekød bortfaldt fra begyndelse af juli 2021, og medvirkende til en nedadgående afregningspris i Europa. Resultatet er for en 100 % integreret bedrift med egen smågriseproduktion og gennemsnitlig national effektivitet.

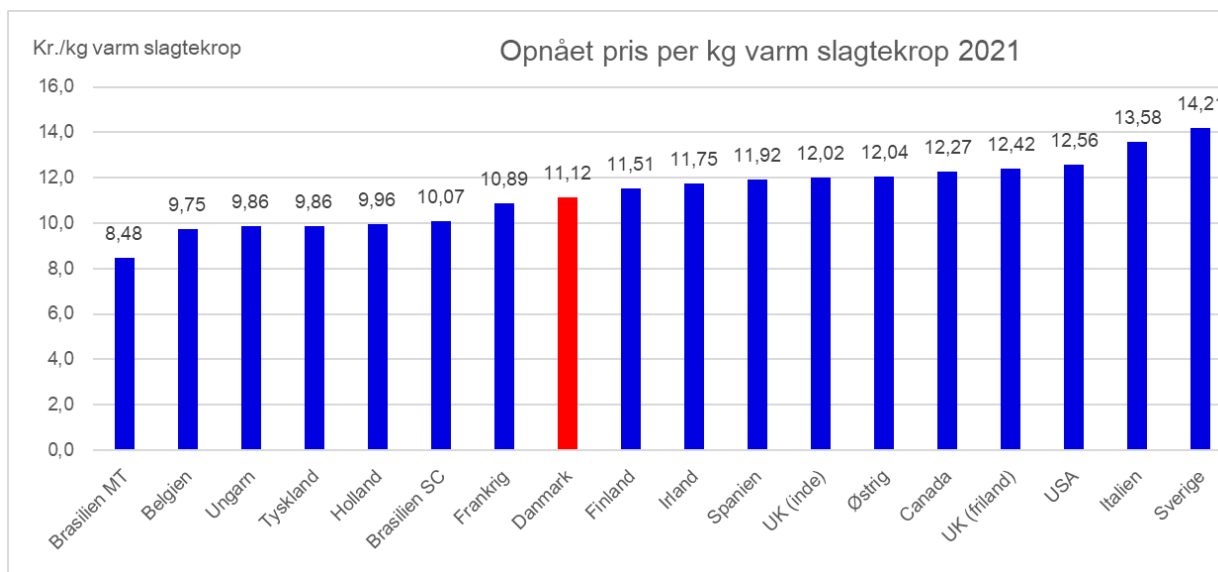
I 2021 havde Danmark et resultat på 0,30 kr./kg slagtekrop, hvilket var højere end Spaniens, som var på 0,14 kr./kg. Resultatet pr. kg slagtekrop faldt i Danmark med 2,44 kr./kg fra 2020 til 2021. USA, Canada og Brasilien SC klarede sig resultatmæssigt bedst. Fra USA var forklaringen, at de på grund af handelskrigen med Kina, ikke havde så stor eksport til Kina i 2021, og blev derfor ikke ramt så hårdt, da efterspørgslen fra Kina aftog.

Figur 1. Modelresultat i kr. pr. kg varm slagtekrop før momsregler og skat. Østrig, Tyskland og Irland har foresimplede momsregler for landbrug, som påvirker deres resultat i positiv retning

De højeste afregningspriser i 2021 blev opnået i Sverige, efterfulgt af Italien og USA. Svenskerne har i de sidste par år stor succes med at promovere en "køb svensk kampagne", hvilket har medført, at de år efter år opnår høje afregningspriser.

De danske afregningspriser var i 2021 på 11,12 kr./kg, svarende til et fald på cirka 1,9 kr./kg i forhold til året før. Afregningsprisen i USA var på 12,56 kr./kg, hvilket var på et højt niveau sammenlignet med de andre lande, men også Canada lå højt i 2021 med 12,27 kr./kg.

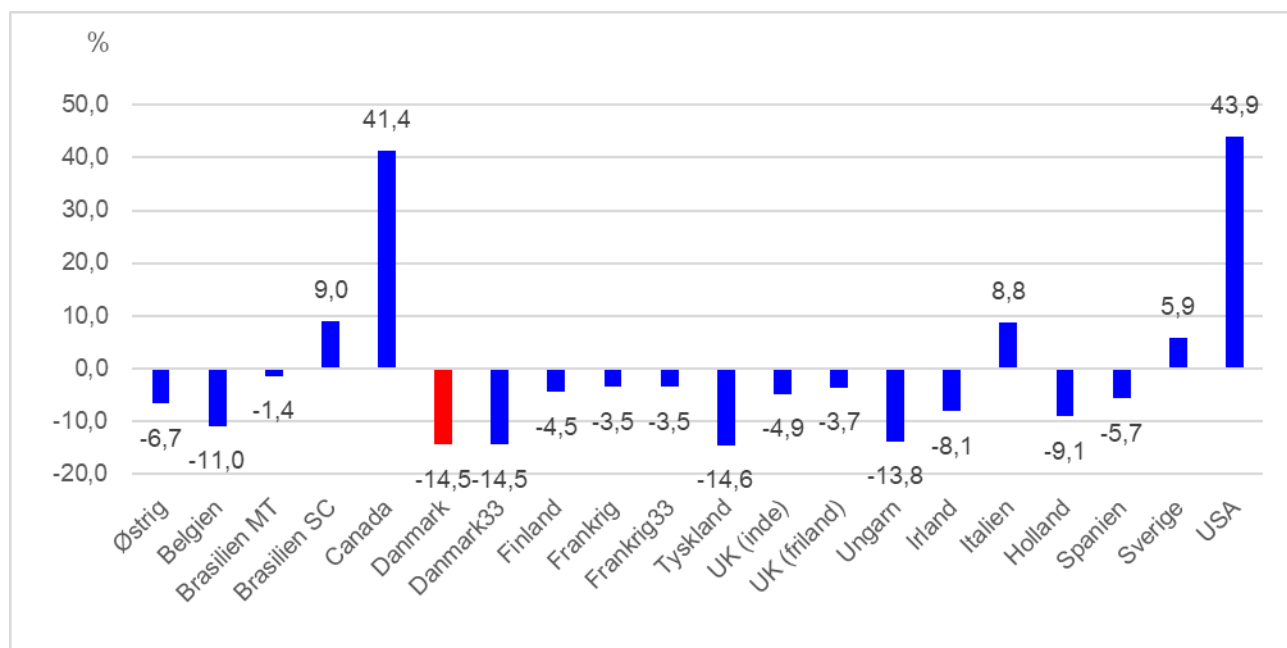

Figur 2. Afregningspriser i 2021, DKK pr. kg varm slagtekrop

I 2021 lå den tyske afregningspris 1,26 kr./kg under den danske afregningspris, hvilket ligger indenfor den forventede effekt på de tyske afregningspriserne, som følge af en længere periode med Afrikansk

Svinepest (ASF) i Tyskland. Denne periode er nu slut og i uge 9, 2022 overhalede de tyske afregningspriser de danske, efter at de ultimo 2021 lå cirka 1 kr./kg slagtekrop efter den danske afregningspris.

Med hensyn til udviklingen i afregningspriserne var der store stigninger i USA og Canada, som steg med henholdsvis 43,9 % og 41,4 % i forhold til året før. Dette var helt modsat af Europa, hvor afregningspriserne typisk var faldende. I Danmark faldt afregningsprisen med 14,5 % i forhold til året før, og dette fald blev kun overgået af Tyskland med et fald på 14,6 %.

Figur 3. Ændringen i afregningspris fra 2020 til 2021 i procent pr. kg slagtekrop

Kinas import af grisekød faldt med 18 % fra 2020 til 2021, hvor importbehovet blev drastisk reduceret medio 2021, fordi produktionen var kommet op igen efter det store fald på grund af ASF.

Produktionen foregår nu i større produktionsenheder, mens meget baggårdsproduktionen er blevet lukket ned. Dette skal også ses i forhold til en 2022-prognose, hvor det i oktober 2022 er estimeret, at Kinas samlede import af grisekød fra 2021 til 2022 falder med cirka 58 % til cirka 1,8 mio. tons mod cirka 5,3 mio. tons året før.

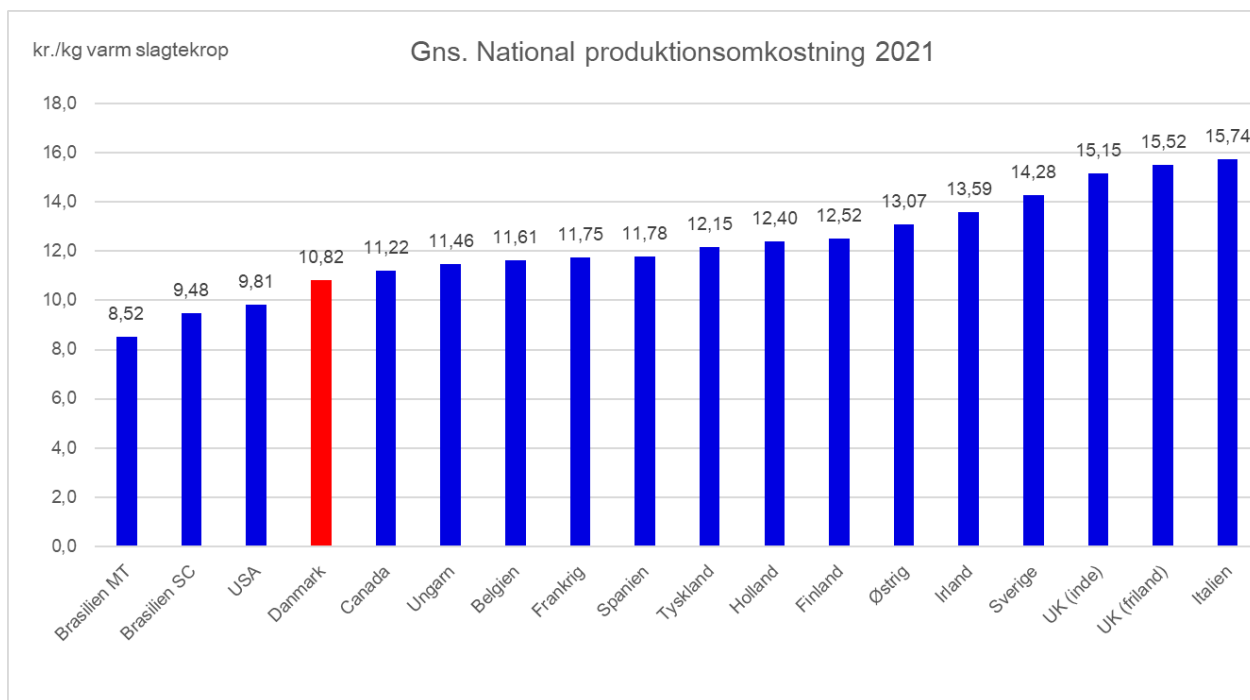
Eksporten af grisekød fra USA og Canada var, som tidligere nævnt, på grund af handelskrige med Kina ramt af ekstraordinære høje importtariffer på grisekød. Derfor var deres eksport af grisekød mindre orienteret mod Kina i 2021 end EU's eksport var, og hermed blev de også mindre ramt, da Kina lukkede ned for meget af importen af grisekød igen.

Produktionsomkostninger 2021

Danmark ligger med en produktionsomkostning på 10,82 kr./kg foran alle andre lande i EU-InterPIG. Der var en stigning i danske omkostninger på 0,56 kr./kg i 2021 i forhold til 2020. Noget overraskende presser Ungarn sig ind på en 2.-plads i EU, efterfulgt af Belgien og Frankrig. Spanien har de seneste år tabt terræn, når der ses på omkostningseffektivitet i forhold til Danmark.

Brasilien MT, USA, Brasilien SC samt Canada har væsentligt lavere produktionsomkostninger pr. kg slagtekrop end EU-InterPIG. I USA var produktionsomkostningen for 1 kg grisekød 9,81 kr./kg i 2021. I Brasilien var produktionsomkostningerne lavest i Mato Grosso, men det var afregningspriserne også. Staten Santa Catarina ligger i kystregionen, og har højere sundhedsstatus end resten af Brasilien. De

må derfor eksportere til flere lande, fx Kina og Japan. Brasilien SC er derfor mest interessant at holde øje med for Danmark.

Figur 4. Produktionsomkostning pr. kg slagtekrop i 2021. Modellen fordeler investeringstilskud over flere år (Kilde: InterPIG)

I figur 4 er det akkumulerende investeringstilskud over årene fordelt til alle landets griseproducenter, således at eventuelle årlige investeringstilskud, fx den danske moderniseringsstøtteordning i 2016-2020, ikke giver tilfældige hop i de nationale produktionsomkostninger.

Omkostningsfordeling 2021

Omkostningsfordelingen pr. kg slagtekrop kan opdeles i fire hovedposter i InterPIG:

- Foder
- Øvrige styk- og kapacitetsomkostninger
- Løn
- Nettokapitalomkostninger.

Opdelingen er vist i tabel 3.

Danmark ligger på en 5.-plads med hensyn til foderomkostninger. Den bedste tredjedel i Danmark (Danmark33) har den næstlaveste foderomkostning. At lande udenfor EU slår Danmark på foderomkostninger er ikke så overraskende. UK og Holland kan ikke estimere foderprisbesparelse for hjemmeblandere. Deres foderpriser svarer derfor til, at alle griseproducenter indkøber foderet, hvilket øger den samlede foderomkostning.

Danmark33 og Frankrig33 viser produktionsomkostningerne for producenter med en gennemsnitlig effektivitet i den bedste tredjedel i de to lande. I 2021 var der for Danmarks vedkommende en forskel i produktionsomkostninger på 65 øre/kg i forhold til gennemsnitsproducenten, mens der i Frankrig var en forskel på 81 øre/kg. I Frankrig33 bruges reelle målte forskelle fra regnskaberne i forhold til gennemsnittet for Frankrig, mens Danmark33 alene er beregnet ud fra forskel i produktivitet.

For de øvrige omkostningsgrupper falder Danmark til en rangering som nr. 9, 13, 8 ud af 20.

Tabel 3. Opsplitningen i produktionsomkostningen i kr. pr. kg slagtekrop 2021 med laveste produktionsomkostning først. Dette er inklusiv eventuelle investeringstilskud dette år. Den nationale omkostning, fordeler løbende investeringstilskud gennem tiderne til alle landets producenter. Derfor er denne produktionsomkostning højere i de lande, hvor investeringstilskud optræder

Land	Foder	Øvrige styk- og kapacitetsomkostninger	Løn	Kapitalomkostning	Omkostning i alt dette år ved nybyggeri	Omkostning nationalt gns., hvis forskelligt fra dette år
Brasilien MT	6,71	0,63	0,27	0,91	8,52	
Brasilien SC	7,85	0,47	0,28	0,88	9,48	
USA	7,22	0,99	0,60	1,00	9,81	
Danmark33	6,42	1,53	1,00	1,25	10,20	10,17
Danmark	6,78	1,65	1,07	1,35	10,85	10,82
Frankrig33	6,92	1,89	0,71	1,42	10,94	
Canada	8,19	1,22	1,06	0,75	11,22	
Ungarn	7,18	1,56	0,83	1,89	11,46	
Belgien	7,75	1,55	0,84	1,38	11,53	11,61
Frankrig	7,42	1,99	0,87	1,46	11,75	
Spanien	7,88	1,98	0,74	1,18	11,78	
Tyskland	6,77	2,25	1,11	2,02	12,15	
Finland	6,10	2,97	1,33	1,80	12,19	12,52
Holland	7,42	2,64	0,95	1,40	12,40	
Østrig	7,55	1,41	1,36	2,59	12,91	13,07
Irland	8,59	2,04	1,07	1,90	13,59	
Sverige	8,36	1,67	1,40	2,76	14,18	14,28
UK (inde)	10,55	1,87	1,17	1,56	15,15	
UK (friland)	10,66	2,37	1,27	1,22	15,52	
Italien	10,75	1,92	1,23	1,83	15,74	
Rang DK	5	9	13	8	5	
Rang DK33	2	6	10	7	4	

I 2021 blev der givet tilskud, som en procentsats af stipladsprisen på 5, 13, 15 og 30 % i henholdsvis Sverige, Østrig, Belgien og Finland, og det var på alle stipladstyper. Dette er indregnet i "omkostningerne i alt" for dette år, som det også er ved nybygningspriser staldbyggeri.

Et investeringstilskud påvirker kun dem, som bygger nyt i det pågældende år – ikke alle landets griseproducenter. Jo flere år der er givet investeringstilskud, desto større vil sammenhængen til sidst være mellem en kalkule med investeringstilskud sammenlignet med den nationale gennemsnitsomkostning, hvor tilskuddenes akkumulerede værdi er fordelt til hele landets griseproduktion.

I Danmark var der ikke tilskud til staldbyggeri i 2021, men det har der været tidligere. For landets gennemsnitsproducent, hvoraf nogle har opnået byggeritilskud tidligere, har det betydet en omkostnings-sænkning på cirka 3 øre/kg på nationalt plan. Tilføjelse af historiske byggepriser vil som nævnt sænke omkostningen med yderligere cirka 14 øre/kg for Danmark, når dette indføres i InterPIG.

Marginale forskelle mellem Danmark og udvalgte lande i omkostning pr. kg slagtekrop

Sammenlignes de danske resultater med lande, der har lavere produktionsomkostninger end Danmark, er det primært på øvrige styk- og kapacitetsomkostninger samt nettokapitalomkostninger, at Danmark sætter til i konkurrenceevne. Det er vist marginalt i tabel 4. Forskellen i nettokapitalomkostningen skyldes billigere byggeri i Brasilien, USA, Canada og Spanien i forhold til Danmark. Den højere danske produktivitet i fravænnede grise pr. årssø eller daglig tilvækst kan ikke opveje denne fordel. Pr. kg grisekød er lønomkostningen i Danmark cirka 50 øre/kg højere end i USA.

Udviklingen fra 2020 til 2021 på foderomkostningen pr. slagtekrop, er mere et spørgsmål om foderprisudvikling end fodereffektivitet i de enkelte lande. Det var fx de lavere foderpriser i Tyskland i forhold til i Danmark, som gjorde, at Tyskland havde lavere omkostninger end Danmark på dette punkt.

At foderomkostningen pr. kg slagtekrop var højere i USA end i Danmark i 2021 er ikke oplevet før i InterPIG-sammenligninger. Færre grise pr. årssø og lavere amerikansk fodereffektivitet opvejes normalt af meget lavere foderpriser i USA, så de samlet set plejer at have lavere foderomkostninger end Danmark. Både på so- og slagtegrise foder havde de en lavere foderpris end Danmark i 2021. Men deres smågrise foder var i 2021 cirka 1 kr./kg dyrere end det danske. Lav fravænningsvægt og en overførselsvægt på kun 23,5 kg mod 31,6 kg i Danmark kan forklare noget af den store prisforskel, men prisforskellen virker høj. Da hovedparten af virksomhederne i USA's griseproduktion ikke har egen planteavl, er meldingen fra USA, at niveauet for "foderpriserne" i fremtiden vil indgå som en del af deres strategiske overvejelser. Mangel på arbejdskraft i grisesektoren og AFS i Vestindien på populære turistmål er en anden amerikansk bekymring.

Foderpriser vil på grund af import af korn være højere i Spanien end i Danmark, men der opleves store udsving fra år til år, når Spanien og Danmark sammenlignes på dette punkt.

Tabel 4. Danske produktionsomkostninger marginalt pr. kg slagtekrop for en dansk gennemsnitsproducent i 2020 og 2021 marginalt i forhold til udvalgte lande. Alle beløb i kr./kg varm slagtekrop

Land	Foder	Øvrige styk- og kapacitetsomkostninger	Løn	Nettokapital	Produktionsomkostninger
USA 2020	0,94	0,54	0,49	0,41	2,38
USA 2021	-0,43	0,66	0,48	0,34	1,04
Spanien 2020	-0,71	-0,25	0,35	0,37	-0,23
Spanien 2021	-1,09	-0,33	0,33	0,16	-0,93
Tyskland 2020	-0,36	-0,65	-0,02	-0,57	-1,61
Tyskland 2021	0,02	-0,60	-0,04	-0,67	-1,30

Årsagen til Spaniens højere omkostninger i 2021 i forhold til Danmark lå primært i højere foderomkostninger pr. kg slagtekrop (+1,09 kr./kg), hvoraf meget skyldtes et højere foderprisniveau, samt +0,33 kr./kg i øvrige stykomkostninger. Kun på løn (-0,33 kr./kg) og kapitalomkostninger (-0,16 kr./kg) lå Spanien marginalt bedre end Danmark.

En fortsat udvidelse af spansk griseproduktion, som der forventes, er noget hæmmet af et stigende importbehov for grise foder, som alt andet lige vil betyde højere priser i Spanien på foder end i Danmark. Indtil videre lader denne prognose til at holde, da den spanske griseproduktion fortsat

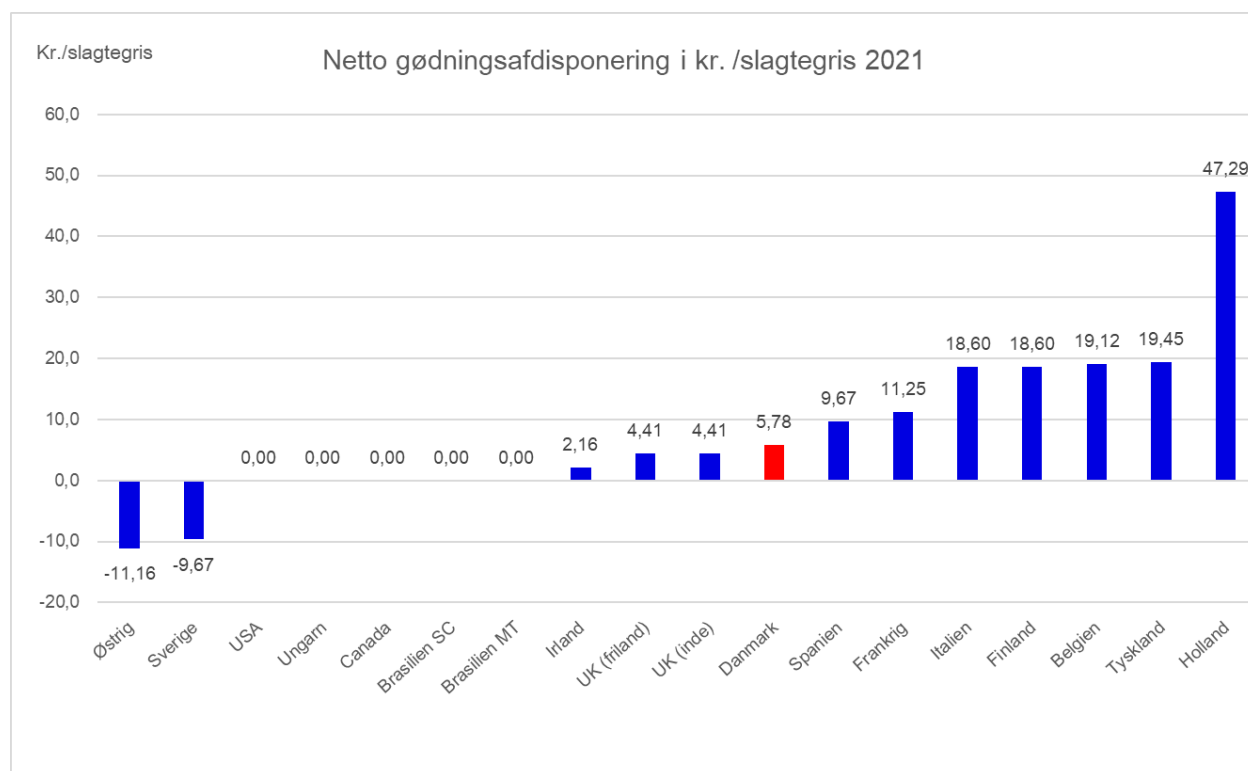
oplever en konkurrenceforværring på dette punkt i forhold til Danmark med cirka 38 øre/kg fra 2020-2021.

Nybygningspriser steg i 2021 med cirka 20 % i Spanien, mens de kun steg/blev opjusteret cirka 10 % i Danmark. Fra 2021/2022 forventes dog endnu en dansk stigning på 10 % i byggeripriser.

Gylleomkostning

Gylleomkostninger er i InterPIG oplyst som en nettoindtægt/-udgift, det vil sige, at der er en potentiel indtægt fra husdyrgødning via substituering af kunstgødning fratrukket udbringningsomkostninger og eventuelle modtagegebyrer. Gylle kan være en indtægtskilde i lande, hvor dyretætheden er lav, fordi gyllens N-P-K kan erstatte kunstgødning.

I 2022 er der set stærkt stigende kunstgødningspriser, og mindst en tredobling af gyllens gødningsværdi omregnet til kunstgødningsækvivalenter. I Danmark er selve værdien nu steget fra cirka 20 kr./slagtegris i 2021 til cirka 65 kr./slagtegris, mens udbringningsomkostningerne oftest kun er cirka 10-15 kr./slagtegris. De høje priser for kunstgødning i 2022 i Danmark har ikke påvirket gylleaftalerne, men der er forlydender om, at det har det i Tyskland og Holland, således at disse landes netto-gylleomkostninger måske falder, når 2022-data forelægges.

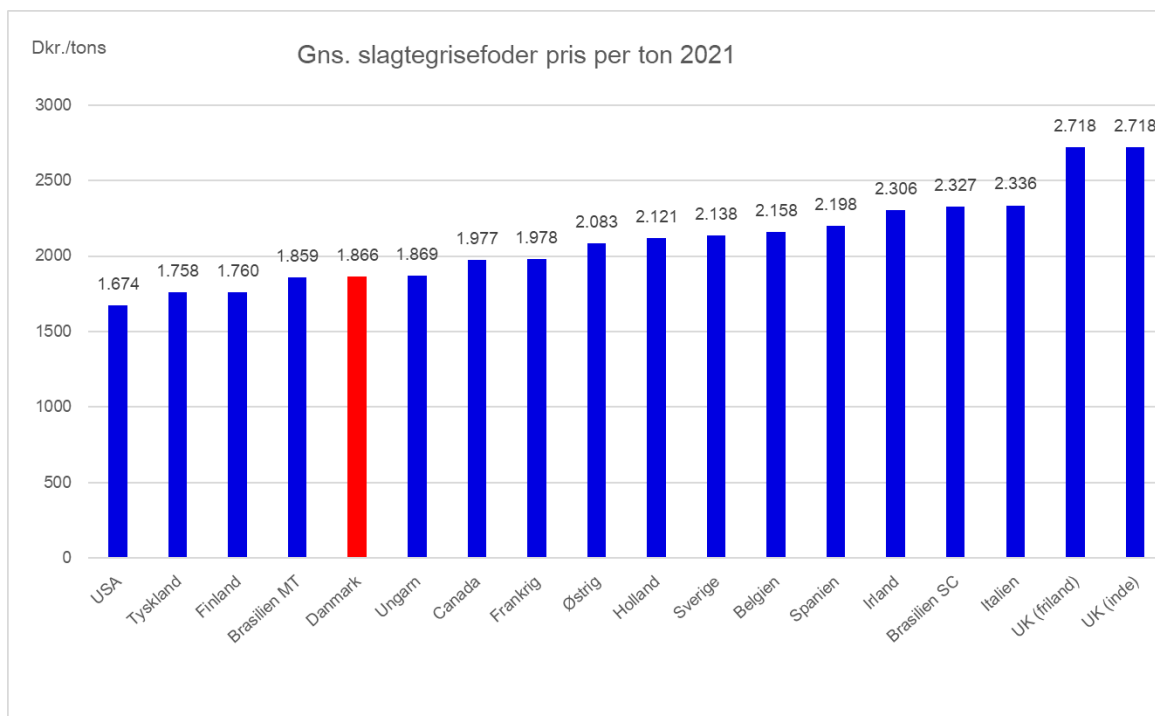

Figur 5. Nettoomkostning gylle pr. slagtegris i InterPIG 2021

I Sverige og Østrig er gylleomkostningerne en indtægt. I Brasilien MT er den udgiftsneutral, mens den for Brasilien SC er en udgift, hvilket, når man ser på det bakkede landskab i området, synes sandsynligt. Udgifter til gylleafdisponering er meget høje i Holland, Belgien, Tyskland og Italien. Specielt de hollandske gylleafdisponeringsomkostninger er meget høje.

Foderpriser

Foderpriser, der benchmarkes på, er indkøbt foder pr ton, uden korrektioner for energiindhold og proteinindhold pr. kg.

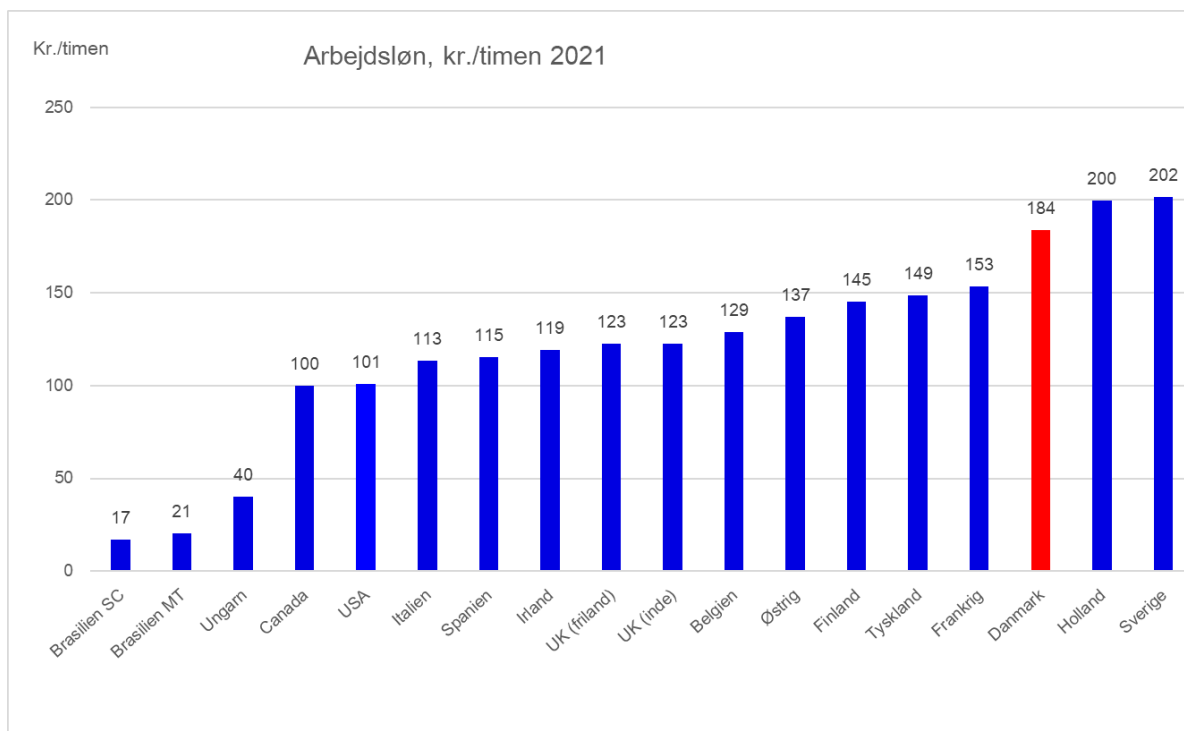
Figur 6. Gennemsnitspris for 1 ton indkøbt slagtegriseføder i 2021 (Kilde: InterPIG)

Danmark har helt afgjort en konkurrencefordel på foderpriser i forhold til mange andre InterPIG EU-lande. Danmark er selvforsynende med foderkorn til grise, og importerer kun sojaskrå. I den anden ende ligger UK med pæn stor kornimport, og meget høje foderpriser i 2021. Foderpriserne i Brasilien MT afspejler at der er høje logistikomkostninger, hvis det skal eksporteres ud af landet. Det er fortsat overraskende hvor høj foderprisen er i kyststaten SC i Brasilien.

I Danmark reduceres foderprisen med cirka 93 kr./ton, hvis det er hjemmeblandet foder. Det er skønnet, at 68 % af alt dansk foder er hjemmeblandet. 96 % af foderet i Østrig er hjemmeblandet, og derfor er det ikke muligt at oplyse en realistisk indkøbspris. Østrig anslår, at markedsprisen på indkøbt foder i deres land ville være cirka 113 kr./ton højere.

Arbejdsløn pr. time

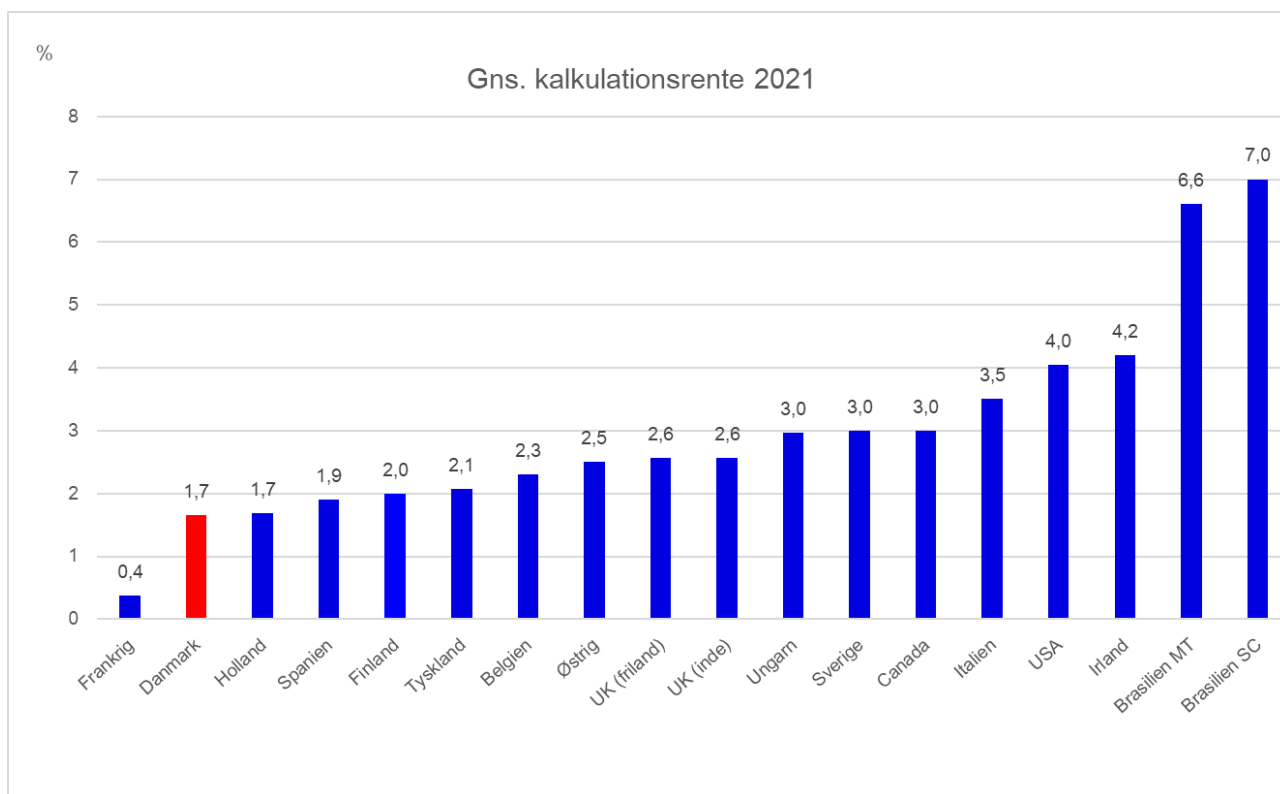
Timelønnen er meget lav i Brasilien og Ungarn. Danmark har en høj timeløn kun overgået af Holland og Sverige. I Holland er der indregnet en højere ejer aflønning end i andre lande.

Figur 7. Arbejds løn pr. time (Kilde: InterPIG)

Anvendt kalkulationsrente i de enkelte lande

En lånerente alene baseret på griseproduktion kan være "svær" at definere. I Danmark har erhvervet et ønske om en vægtet kalkulationsrente ved investeringer på p.t. 4 % p.a., så den anvendte kalkulationsrente er noget under erhvervets, og den finansielle sektors ønskede rentesats til at afgøre, om et projekt er rentabelt at investere i eller ej.

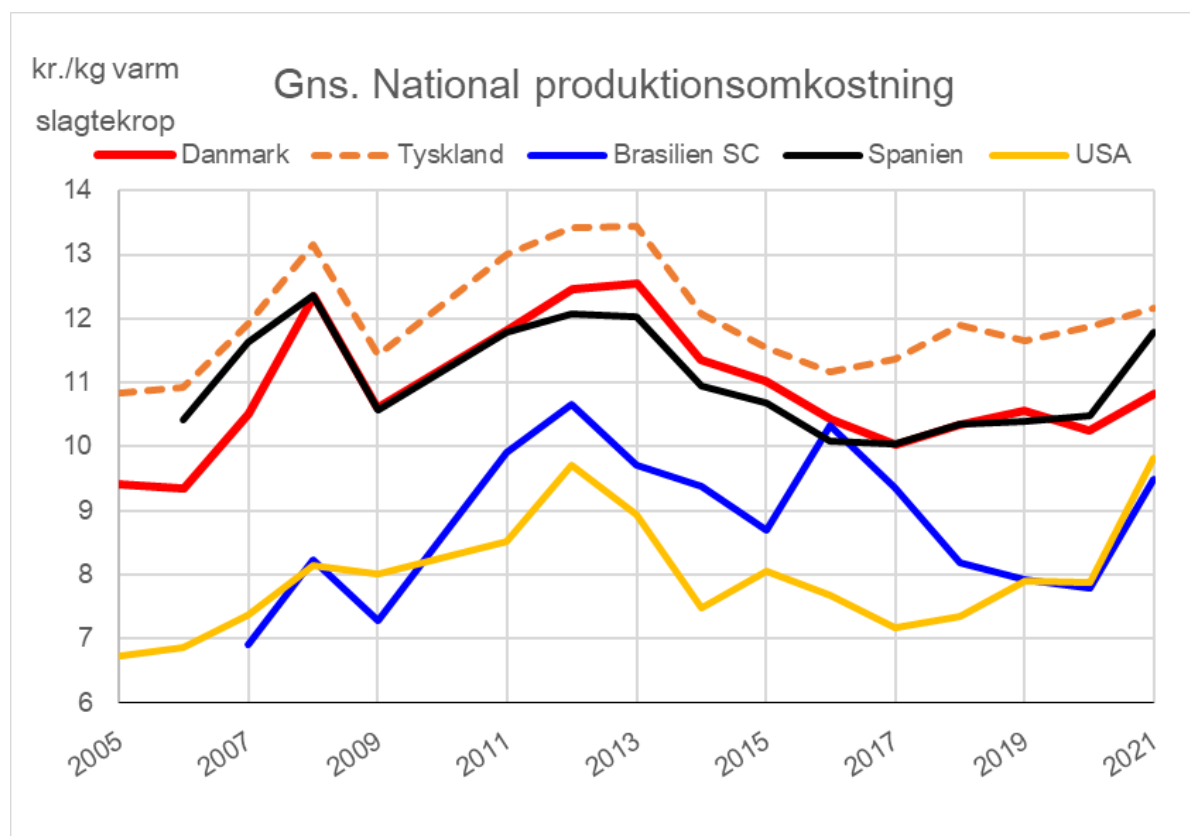
Figur 8. Anvendt kalkulationsrente for bygninger og inventar i 2021 (Kilde: InterPIG)

Renter er afhængige af, om det er korte eller lange lån, med en renteforskel på cirka 2,5 % i korte lån favør. Derfor har InterPIG defineret, at landerenten skal sættes efter renteniveau på et F5-lån. I 2021 blev et F5-lån med bidragsats sat til 1,65 % p.a. i Danmark. Det er sammensat af -0,45 % i F5-rente og 1,1 i bidragsats samt 1 % i risikotillæg til producent på investering.

I InterPIG-regnemodellen betød den danske rentefølsomhed pr. procentpoint cirka +/-16 øre pr. kg slagtekrop for rentabiliteten i 2021.

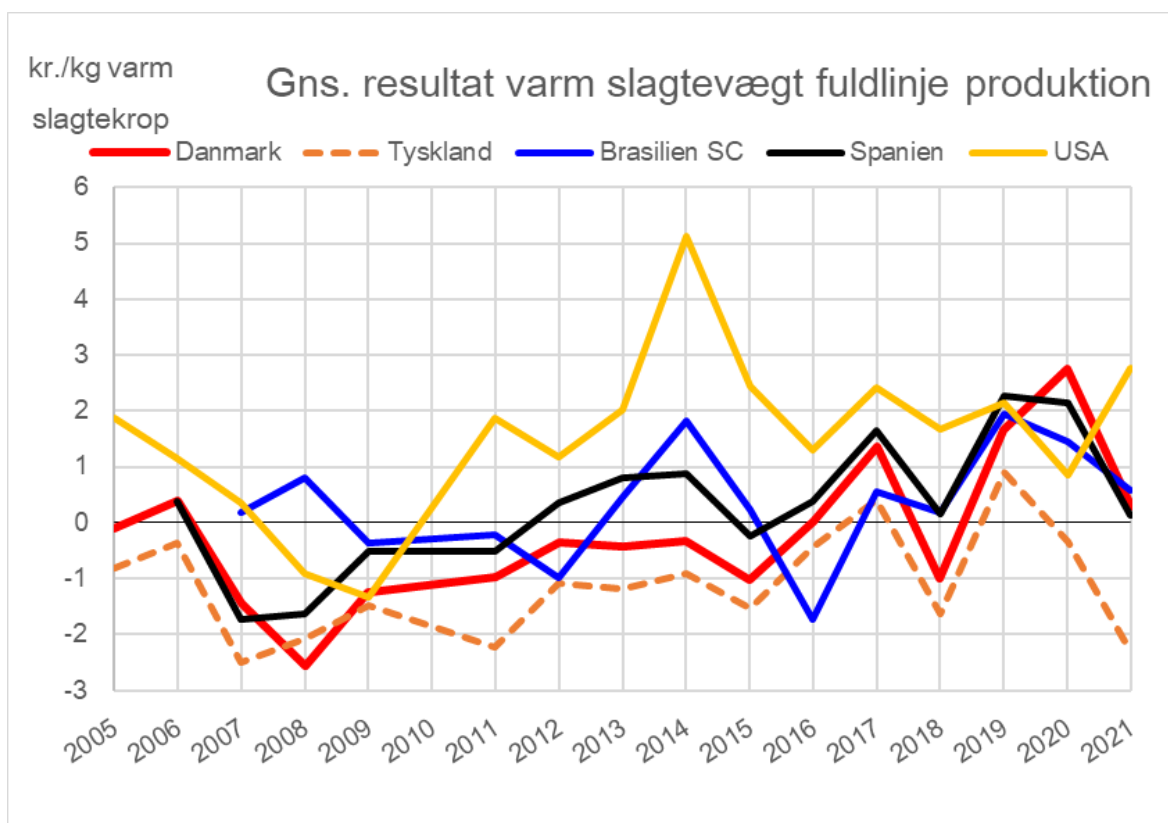
Tidsserier - International konkurrenceevne

Den internationale konkurrenceevne vises i tidsserier for USA, Brasilien, Spanien, Frankrig og Danmark. De to første, fordi de fortæller noget om konkurrenceevnen på verdensmarkedet. Spanien, fordi landet både er en stor spiller på verdensmarkedet, men også på EU-markedet. Tidsserierne fra 2005-2021 med hensyn til produktionsomkostning pr. kg slagtekrop viser relativt stabile amerikanske produktionsomkostninger. Brasilien SC kører mere op og ned, mest fordi regionen ifølge EMBRAPA er meget følsom overfor internationale konjunkturer på foderpriserne. Afstanden mellem produktionsomkostningerne i Danmark, USA og Brasilien SC er blevet mindre i 2021. Danmark har siden 2020 øget afstanden til Spanien.

Figur 9. Produktionsomkostning pr. kg slagtekrop 2005-2021

Resultatmæssigt ligger USA's og Brasiliens griseproduktion mere i plus end minus, mens den spanske griseproduktion også har ligget fornuftigt. De bedre nationale resultater i den spanske griseproduktion sammenlignet med den danske er en kombination af bedre afregningspriser og relativt lavere produktionsomkostninger.

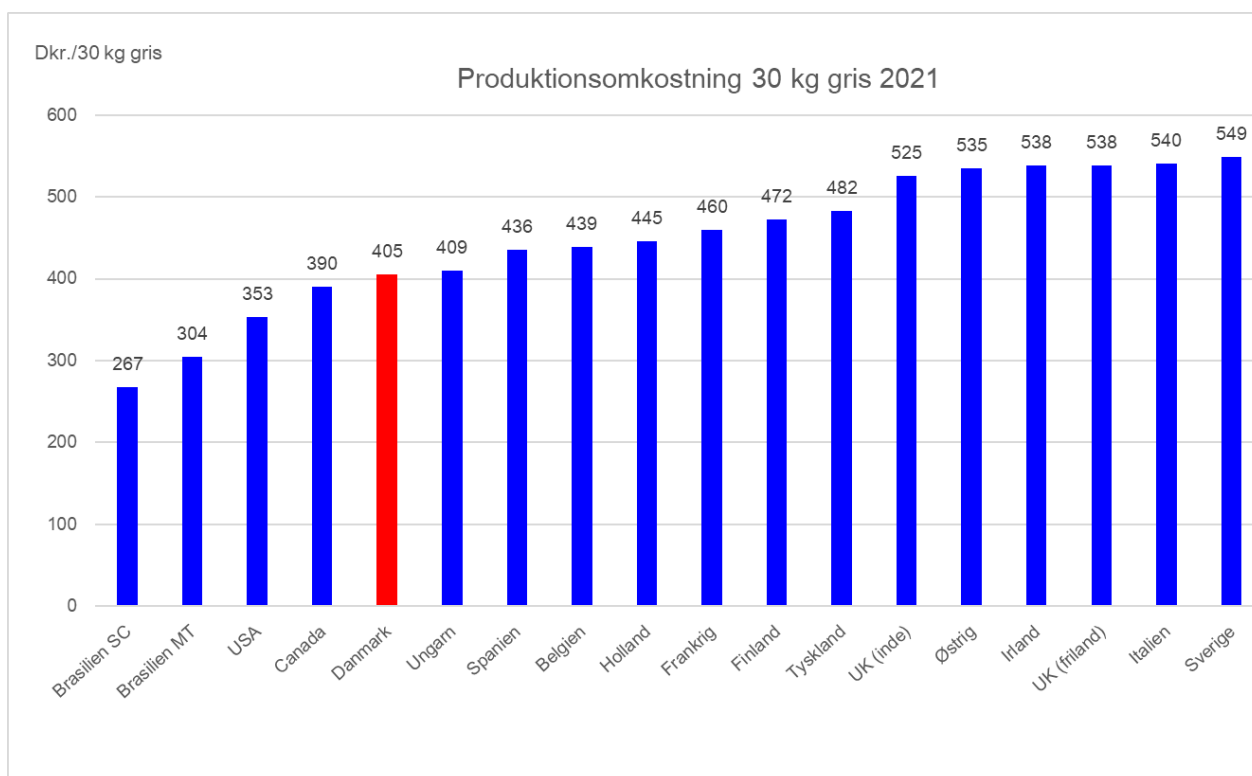
Figur 10. Gennemsnitligt modelresultat for udvalgte lande i kr./kg slagtekrop 2005-2021

Det høje resultat pr. kg slagtekrop i USA i 2014 skyldtes et udbrud af PEDV (Porcine Epidemic Diarrhea Virus) i perioden 2013-2014. Dette medførte et fald i antal fravænnede grise pr. kuld på cirka 0,3. Slagtinger faldt med 4,6 %, men noget af faldet blev afhjulpet via 3,3 % højere slagtevægt. Netto faldt slagteudbyttet med cirka 1,5 %. Det faldende volumen af grisekød i et ellers stærkt marked betød relativt bedre afregningspriser, hvormed grundlaget for et historisk godt år resultatmæssigt var lagt for de amerikanske griseproducenter.

Omkostning pr. produceret smågris

En 30 kg's gris blev i 2021 produceret 77 kr. billigere i Danmark end i Tyskland, hvilket var 5 kr. lavere end i 2020. Produktionsomkostningen blev 405 kr. pr. 30 kg's gris. Spaniens produktionsomkostninger var 31 kr. højere pr. 30 kg's gris end Danmarks.

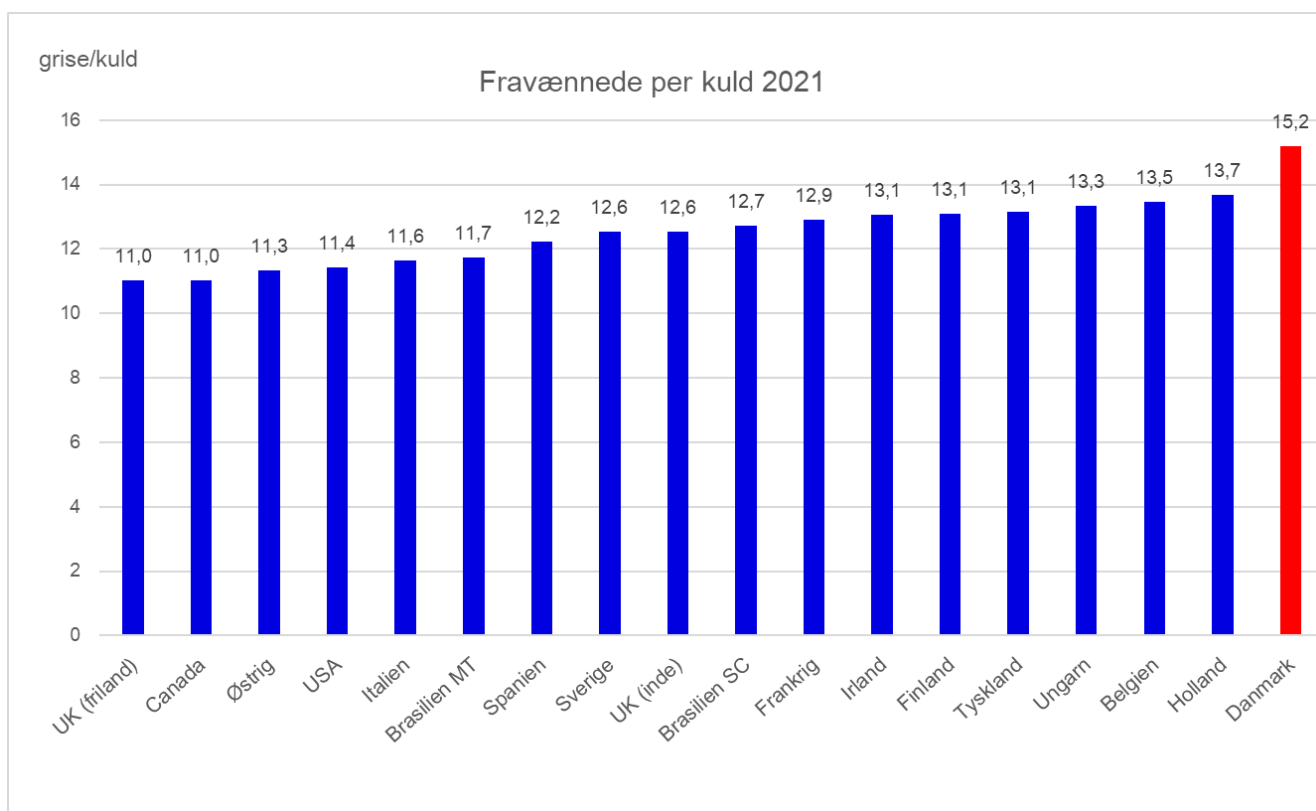
Den spanske omsætningsvægt fra smågrise til slagtegrisestald var 18,8 kg, det vil sige omkostningen ved 30 kg er meget afhængig af, hvor god den økonomiske standardiseringsomkostningsformel fra reel udvægt til en standardisering til 30 kg er. Jo mere afgangsvægten afviger fra 30 kg, desto mere usikkert bliver produktionsomkostningssammenligningen ved 30 kg.

Figur 11. Produktionsomkostningen for en 30 kg's gris i 2020

Effektivitet i soholdet

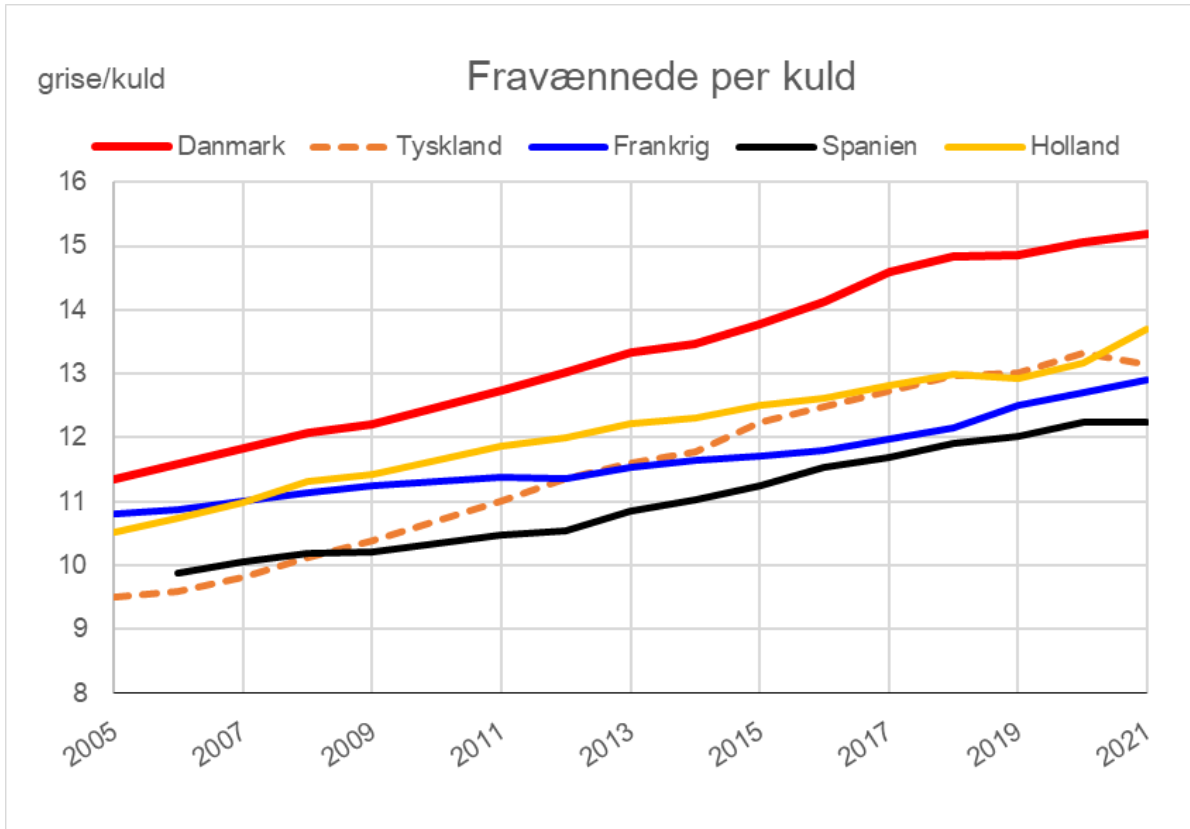
Danmark fik igen i 2021 den absolutte topplacering med hensyn til antal fravænnede grise pr. kuld. I 2021 blev der fravænnede 15,2 grise pr. kuld i Danmark. Dette var en fremgang på 0,1 gris/kuld i forhold til året før. I Holland blev der fravænnede 1,5 grise/kuld færre.

Figur 12. Fravænnede grise pr. kuld (Kilde: InterPIG)

Som figur 13 viser, har der været fremgang i antal fravænnede pr. kuld i alle lande over tid. Kurven for Danmark er dog begyndt at flade lidt ud, men de andre lande fortsætter lineært, bortset fra Tyskland som har taget et lille dyk i 2021.

Parallelforskudt med en nominel afstand på cirka 1,4-1,9 fravænnede pr. kuld følges Danmark og Tyskland ad i fremgangen i fravænnede grise pr. kuld, mens Spanien, Frankrig og Holland er faldet mere og mere bagud.

Figur 13. Fravænnede grise pr. kuld 2005-2021 (Kilde: InterPIG)

Tabel 5 viser andre øvrige effektivitetstal. Det er værd at bemærke, at kuld pr. årssø er lavere i Sverige og Danmark end i andre lande. Søerne i Sverige og Danmark har en længere diegivningsperiode end i de andre lande, og det koster i kuld pr. årssø. Sverige har et lovkrav om mindst 28 dages fravænningsalder, dog må 10 % være under 26 dage, mens resten af EU, inklusiv Danmark, har et lovkrav om minimum 21 dages fravænningsalder under forudsætning af, at de fravænnede grise flyttes til specialiserede stalde, der tømmes, renses og desinficeres grundigt inden anbringelsen af en ny gruppe. Hvis dette ikke er tilfældet, er lovkravet i Danmark også mindst 28 dages fravænningsalder.

Table 5. 2021-tal for effektivitet i soholdet. (Kilde: InterPIG samt egne beregninger)

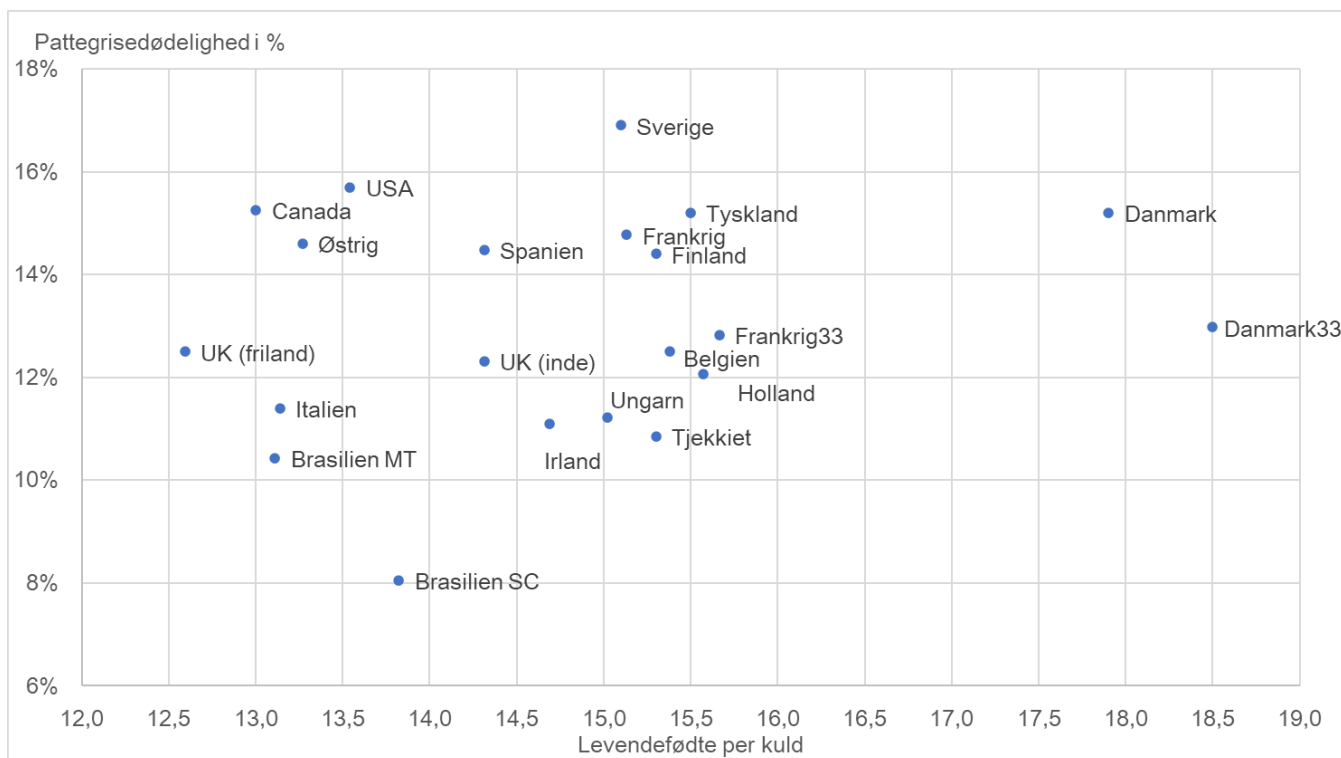
Land	Frav. grise pr. årsso	Fravænnede pr. kuld	Kuld pr. årsso	Laktationsperiode	Spildfoderdage pr. kuld	Fravænningsvægt i kg
Østrig	26,06	11,33	2,30	27,00	16,70	7,50
Belgien	31,89	13,46	2,37	23,30	15,70	6,90
Brasilien MT	28,42	11,74	2,42	22,00	13,80	6,00
Brasilien SC	29,74	12,71	2,34	28,30	12,70	7,60
Canada	25,34	11,02	2,30	21,00	22,70	6,20
Danmark	34,00	15,18	2,24	31,00	14,90	6,40
Danmark33	36,87	16,10	2,29	30,00	12,40	6,20
Finland	29,73	13,10	2,27	31,30	14,50	7,50
Frankrig	30,11	12,90	2,33	24,00	17,50	6,60
Frankrig33	32,36	13,65	2,37	22,90	16,10	6,50
Tyskland	30,23	13,14	2,30	24,50	19,20	6,90
UK (inde)	27,72	12,55	2,21	26,60	23,60	7,30
UK (friland)	24,26	11,02	2,20	26,80	24,00	7,40
Ungarn	30,94	13,33	2,32	28,00	14,30	7,00
Irland	29,64	13,06	2,27	30,00	14,80	7,10
Italien	26,08	11,64	2,24	27,00	20,90	6,80
Holland	32,11	13,69	2,35	27,30	12,60	7,40
Spanien	27,85	12,24	2,28	24,30	21,10	5,90
Sverige	27,86	12,55	2,22	32,80	16,60	9,50
USA	27,35	11,41	2,40	22,00	15,30	6,10

Table 6. Oplysninger om soholdet i 2021. Totalpattegrisedødelighed kan ikke beregnes i alle lande, fordi de ikke oplyser dødfødte pr. kuld, derfor vises pattegrisedødelighed på levendefødte

Land	Årlig so-udskiftning i %	1. lægs-Procent	Solgte smågrise / årssø	Solgte slagtesvin / årssø	Sodødelighed, %	Pattegrise-dødelighed i %
Østrig	37,7	16,4	25,2	24,7	5,3	14,6
Belgien	45,9	19,4	30,6	29,8	6,4	12,5
Brasilien MT	45,0	18,6	27,9	27,2	6,0	10,4
Brasilien SC	45,0	19,2	29,1	28,5	6,3	8,1
Canada	37,0	16,1	24,8	24,0	9,9	15,3
Danmark	54,9	24,5	32,7	31,5	14,0	15,2
Danmark33	51,8	22,6	35,8	34,9	12,2	13,0
Finland	45,0	19,8	29,1	28,3	6,0	14,4
Frankrig	46,8	20,1	29,3	28,2	6,5	14,8
Frankrig33	47,7	20,1	31,6	30,6	6,1	12,8
Tyskland	39,5	17,2	29,4	28,6	7,0	15,2
UK (inde)	53,9	24,4	26,6	25,6	8,3	12,3
UK (friland)	54,9	24,9	23,3	22,4	5,1	12,5
Ungarn	43,3	18,6	30,3	29,4	7,7	11,2
Irland	58,6	25,8	28,8	28,1	7,6	11,1
Italien	40,0	17,9	24,7	24,1	2,8	11,4
Holland	43,0	18,3	31,3	30,6	8,2	12,1
Spanien	47,0	20,7	26,4	25,2	12,6	14,5
Sverige	58,2	26,2	27,3	26,8	11,3	16,9
USA	46,3	19,3	26,2	25,0	14,9	15,7

De fleste lande er registreringsmæssigt noget efter Danmark på nogle punkter, fx sodødelighed. Sammenligninger med hensyn til sodødelighed skal derfor tages med et vist forbehold. For UK og Holland vides med sikkerhed, at det er data fra E-kontrol.

Ofte sættes der lighedstegn mellem øget pattegrisedødelighed og de mange levendefødte grise. I både Frankrig33 og Danmark33 (bedste tredjedel sorteret på fravænnede gris pr. årssø), ses der flere levendefødte end hos gennemsnitsproducenten i de to lande, men også lavere pattegrisedødelighed end hos gennemsnitsproducenten.

Figur 14. Levendefødte grise pr. kuld og pattegrisedødelighed levendefødte grise (Kilde: InterPIG 2021 tal)

Smågriseholdet

Tabel 7 viser data vedrørende smågriseproduktionen i de enkelte lande. Bemærk blandt andet den relativt mindre afgangsvægt fra smågrisestalden i fx Spanien. Det er formentlig mere kutyme og traditionelle handelsmønstre, der dikterer, hvilken "omsætningsvægt på smågrise" markedet vil have.

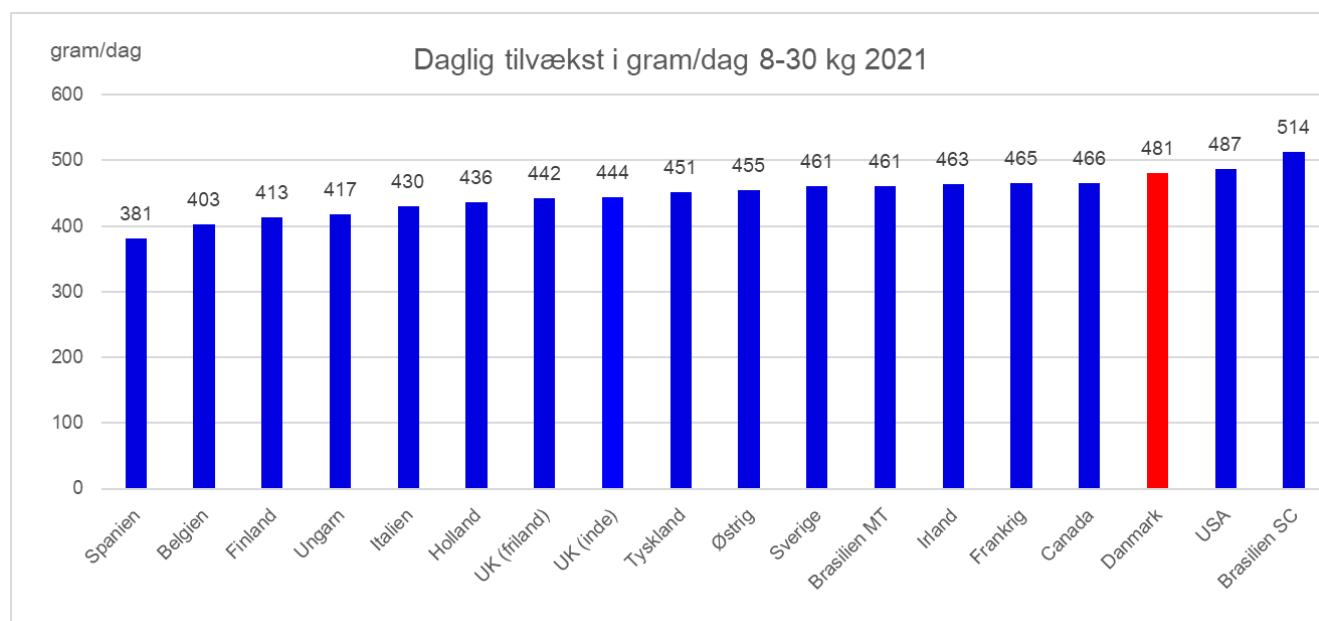
I Spanien er smågrisemarkedet baseret på en 18 kg levende vægt med prisreguleringer på +/- 0,75 Euro/kg. I USA skifter grisene fra smågrise til slagtegrise ved cirka 24 kg.

Tabel 7. Smågrisedata for 2021 (Kilde: InterPIG)

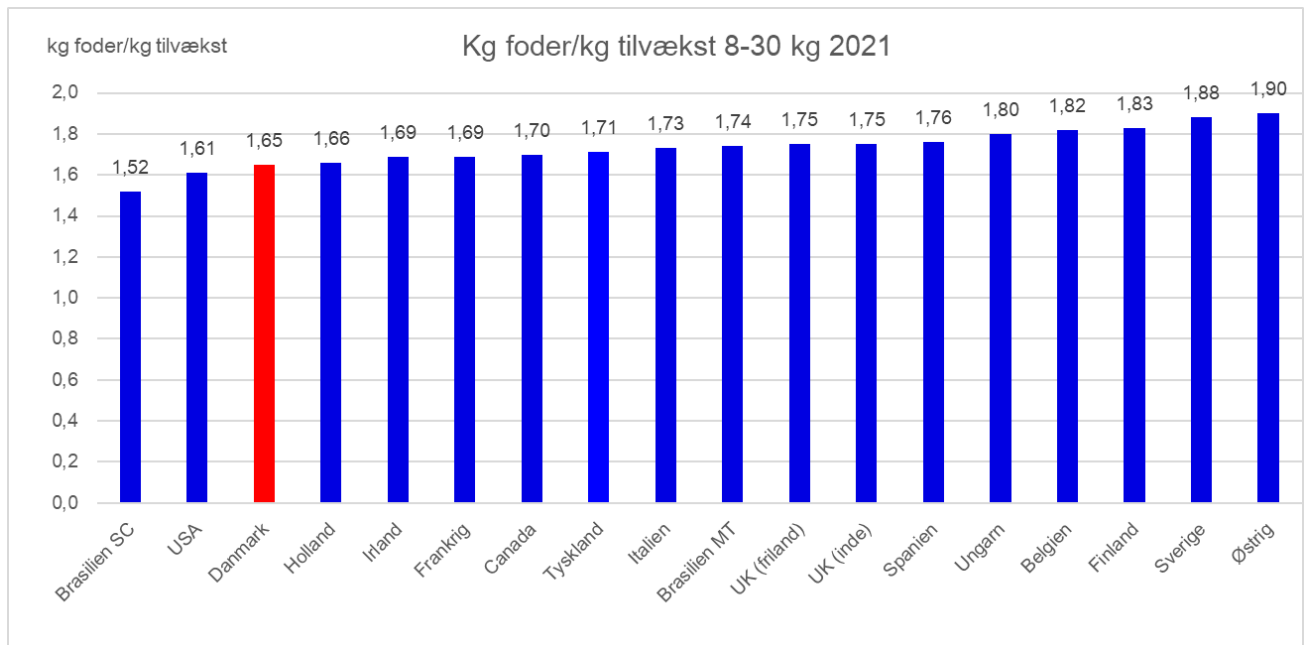
Land	Indsættelsesvægt, kg	Afgangsvægt, kg	Dødelighed, %	Daglig tilvækst, gram	Kg foder/kg Tilvækst
Østrig	7,5	32,0	3,4	460	1,92
Belgien	6,9	24,5	4,1	360	1,75
Brasilien MT	6,0	28,0	1,8	420	1,70
Brasilien SC	7,6	24,9	2,3	472	1,45
Canada	6,2	30,0	2,0	440	1,68
Danmark	6,4	31,6	3,9	467	1,65
Danmark33	6,2	31,7	3,0	503	1,56
Finland	7,5	32,5	2,2	420	1,85
Frankrig	6,6	29,7	2,7	443	1,67
Frankrig33	6,5	29,1	2,4	437	1,65
Tyskland	6,9	29,4	2,8	433	1,69
UK (inde)	7,3	40,1	4,1	485	1,85
UK (friland)	7,4	40,1	4,1	485	1,85
Ungarn	7,0	20,1	1,9	346	1,68
Irland	7,1	39,4	2,7	501	1,78
Italien	6,8	30,1	5,2	415	1,72
Holland	7,4	26,1	2,5	406	1,62
Spanien	5,9	19,2	5,4	297	1,62
Sverige	9,5	31,5	2,0	488	1,91
USA	6,1	23,5	4,1	415	1,52
Østrig	7,5	32,0	3,4	460	1,92

Som nævnt varierer fravænnings- og indsættelsesvægten meget landene imellem. Den standardiserede tilvækst fra 8-30 kg og foderforbrug pr. kg tilvækst vises derfor i figur 15 og 16.

For daglig tilvækst 8-30 kg ligger Danmark tredjebedst med 481 gram/dag kun overgået af USA og Brasilien SC med 487 gram/dag og 514 gram/dag.

Figur 15. Standardiseret daglig tilvækst fra 8-30 kg i smågriseholdet (Kilde: InterPIG)

Der er en meget lille forskel på kg foder pr. kg tilvækst imellem de enkelte lande. I fodereffektivitet fra 8-30 kg lå Danmark nr. 3 med 1,65 kg/foder pr. kg tilvækst, og var kun overgået af USA og Brasilien.

Figur 16. Kg foder/kg tilvækst i smågrisestalden (Kilde: InterPIG)

Figur 16 skal ses som vejledende, da energiindholdet i smågriseføderet kan variere.

At USA og Brasilien SC overgik Danmark i effektivitetstallene for smågrisene, er måske en konsekvens af brugen af antibiotiske væksthjælpemidler i disse lande, men måske også brugen af bedre, men dyrere smågriseføder. Smågriseføderet i USA var 35 % dyrere end i Danmark i 2021, hvorimod deres slagtegriseføder var 10 % billigere end i Danmark.

Slagtegriseholdet

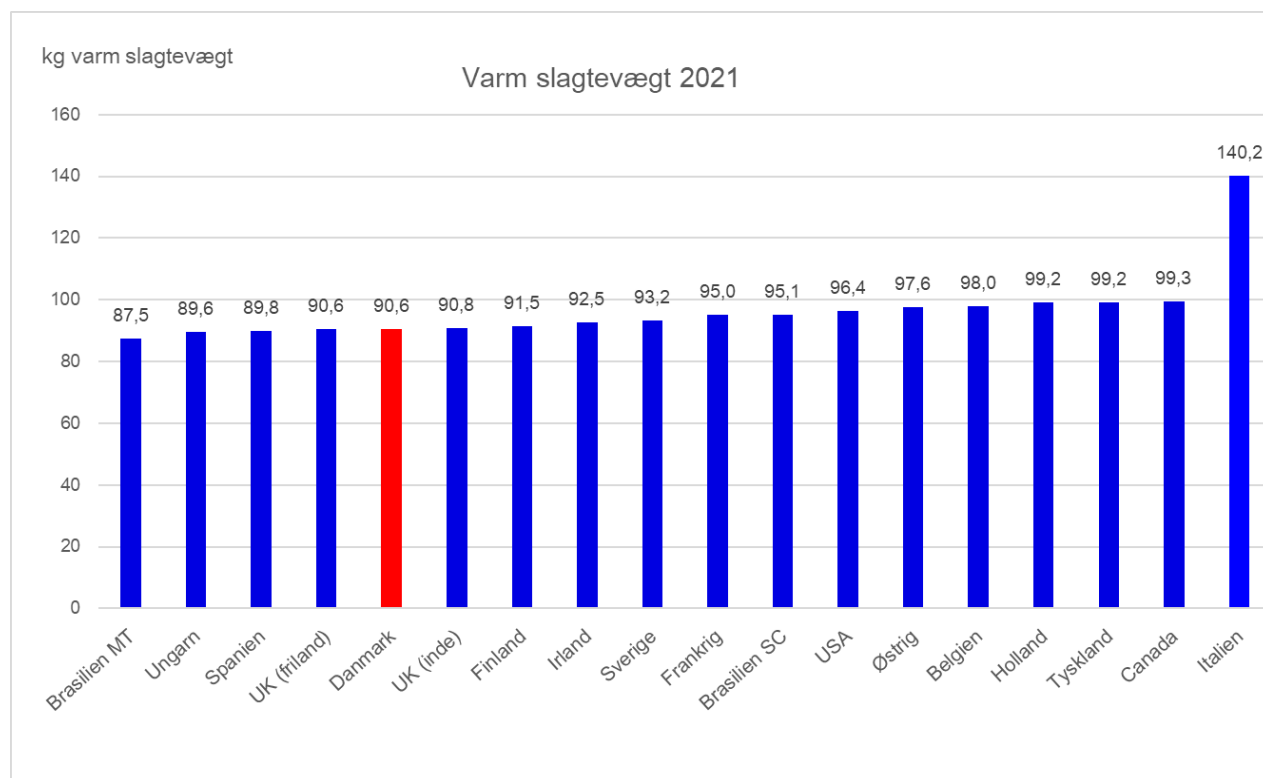
Af tabel 8 fremgår data fra de enkelte InterPIG-lande i 2020.

Tabel 8. Slagtegrisedata for 2021 (Kilde: InterPIG)

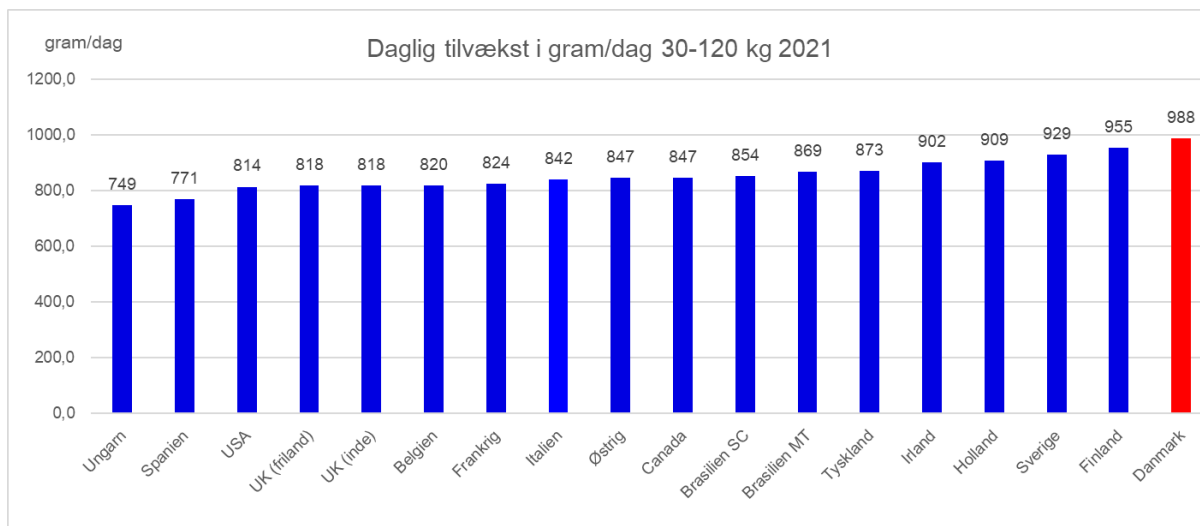
Land	Indsættelsesvægt, kg	Levende vægt i kg	Daglig tilvækst, gram	Kg foder/kg tilvækst	Døde, %	Foderdage pr. solgt gris
Østrig	32,0	122,2	830	2,85	1,8	108,7
Belgien	24,5	119,1	757	2,69	2,7	125,0
Brasilien MT	28,0	115,0	900	2,40	2,5	96,7
Brasilien SC	24,9	126,0	880	2,41	2,0	114,9
Canada	30,0	130,1	876	3,00	3,5	114,3
Danmark	31,6	118,7	1032	2,58	3,6	84,4
Danmark33	31,7	120,0	1095	2,48	2,5	80,7
Finland	32,5	120,4	1006	2,72	2,5	87,4
Frankrig	29,7	121,1	823	2,72	3,7	111,0
Frankrig33	29,1	121,4	830	2,66	3,2	111,4
Tyskland	29,4	126,0	865	2,80	2,7	111,7
UK (inde)	40,1	116,7	850	2,82	3,9	90,1
UK (friland)	40,1	116,4	850	2,82	3,9	89,8
Ungarn	20,1	111,0	693	2,97	3,1	131,1
Irland	39,4	118,4	930	2,63	2,6	84,9
Italien	30,1	171,0	710	3,77	2,7	198,5
Holland	26,1	124,8	881	2,56	2,4	112,0
Spanien	19,2	117,1	756	2,43	4,3	129,6
Sverige	31,5	124,9	999	2,78	1,7	93,5
USA	23,5	129,5	848	2,76	4,8	125,0

* sygestier indgår ikke i producerede grise pr. stiplads

Slagtevægten i Irland, UK, Danmark og Spanien var noget lavere end i de andre lande, men forskellen mellem landene er blevet mindre over årene.

Figur 17. Varm slagtevægt i 2021 (Kilde: InterPIG)

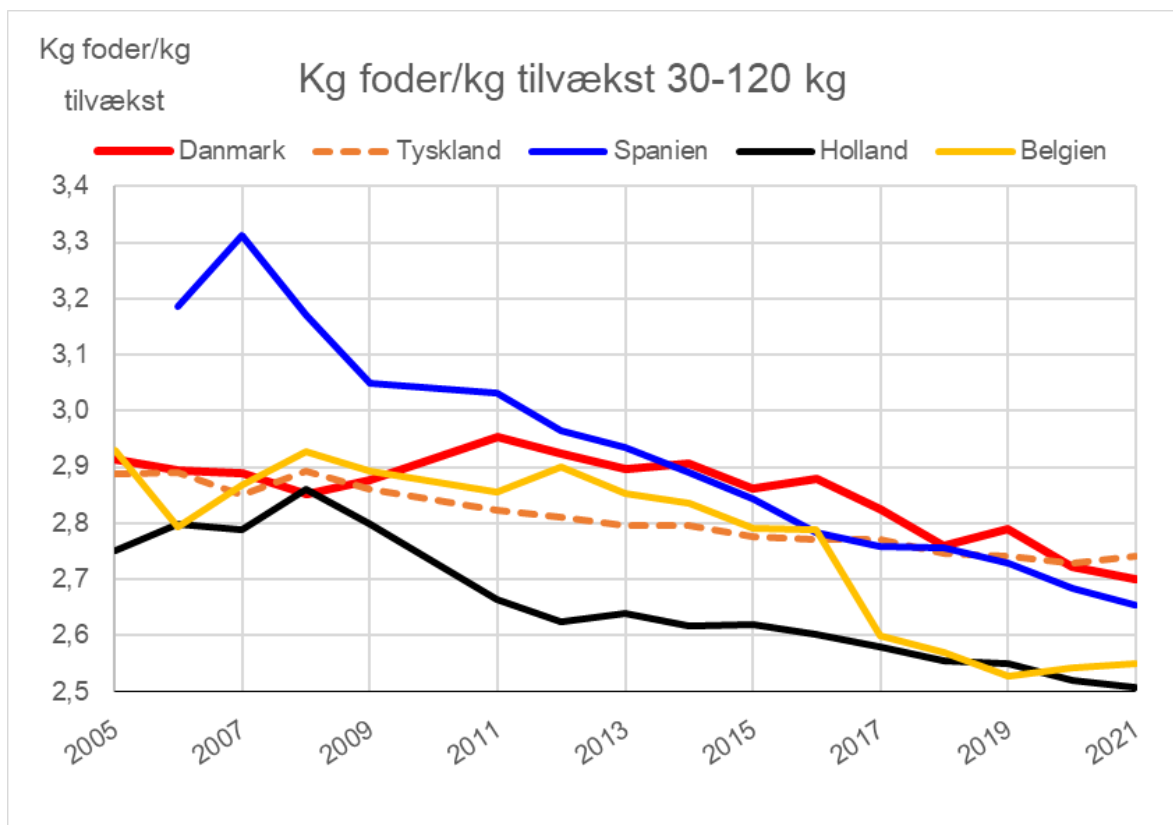
Slagtevægten har en relativt stor betydning for produktionsomkostning pr. kg slagtevægt, fordi smågriseomkostningen kan fordeles ud på flere kg. Omvendt giver en høj slagtevægt lavere kødprocent og et højere foderforbrug pr. kg tilvækst. Målt på standardiseret daglig tilvækst ligger Danmark nr. 1 efterfulgt af Tjekkiet og Finland. Her har valg af ornerace stor betydning. Duroc, som bruges i Danmark, har højere daglig tilvækst end fx Pietrain-orner, et lavere foderforbrug pr. kg tilvækst, men også en lavere kødprocent. Samlet set er der ingen tvivl om, at slagtegrise med Duroc, som afsættes til danske slagterier og med danske afregningsregler, giver den bedste økonomi for danske slagtegriseproducenter.

Figur 18. Standardiseret daglig tilvækst fra 30-120 kg levende vægt i 2021 (Kilde: InterPIG)

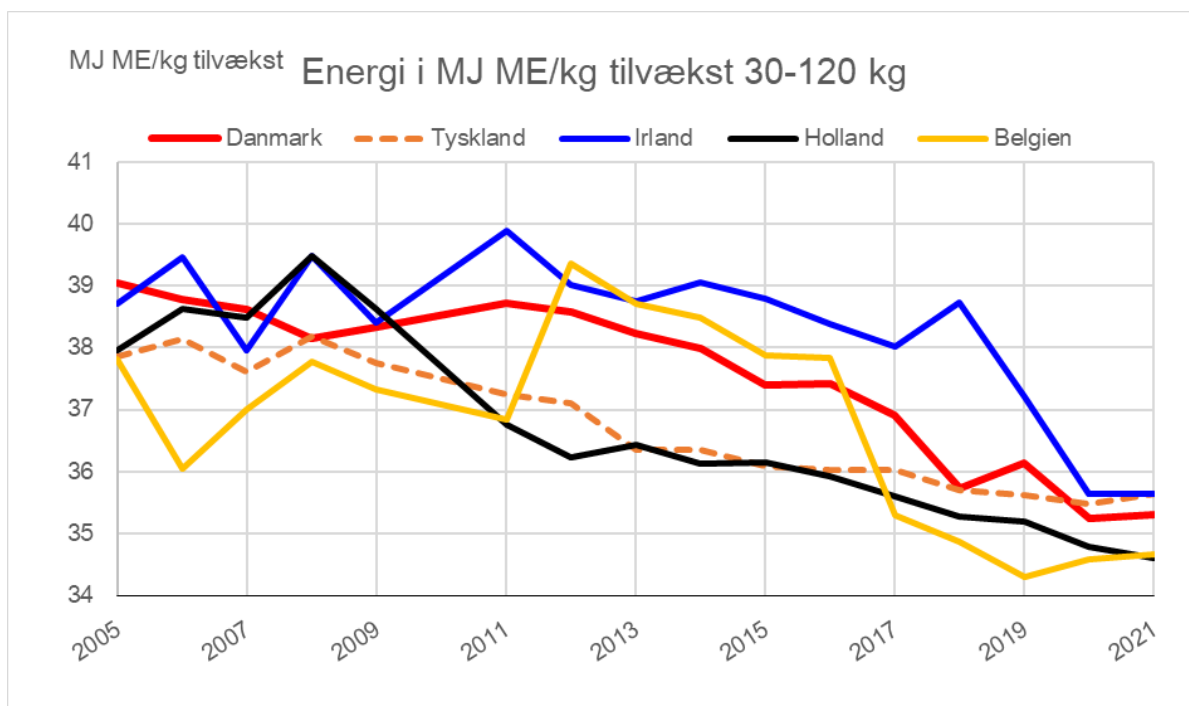
Benchmarking af foderforbrug pr. kg tilvækst er besværligt, da energiindholdet, som følge af forskelle i foderinput, veksler og det skal i øvrigt også omregnes fra et nationalt system til et fælles energivurderingssystem. Energieniveauet i foderet kendes heller ikke særlig præcist år for år i andre lande. Alle disse faktorer gør, at god benchmarking af fodereffektivitet bliver meget vanskelig.

I figur 19 er udvalgte landes udvikling i fodereffektivitet siden 2005 vist som standardiseret kg foder pr. kg tilvækst, men standardiseret så indsættelsesvægt og afgangsvægt er ens. Levende oplyst afgangsvægt er genberegnet via varm slagtevægt ganget med 1,27 for alle lande. I dag vides det, at slagtesvindet afhænger af såvel grisens vægt som grisens race. De kødfyldte racer, fx Pietrain, har et mindre slagtesvind end fx Duroc.

Figur 19. Udvikling i foderforbrug i kg foder pr. kg tilvækst fra 30-120 kg levende vægt (Kilde: InterPIG 2020)

Der er store udfordringer i en international benchmarking, hvis der også skal korrigeres for energiindhold pr. kg foder. Landene har forskellige fodervurderingssystemer. I InterPIG er data-standarden "metabolisk energi pr. kg foder" om end med nogen usikkerhed. Omregnet til metabolisk energi ser fodereffektivitetsudviklingen ud som vist i figur 20. Der er hop i nogle landes kurve, men generelt er tendensen, at alle lande har forbedret deres foderudnyttelse.

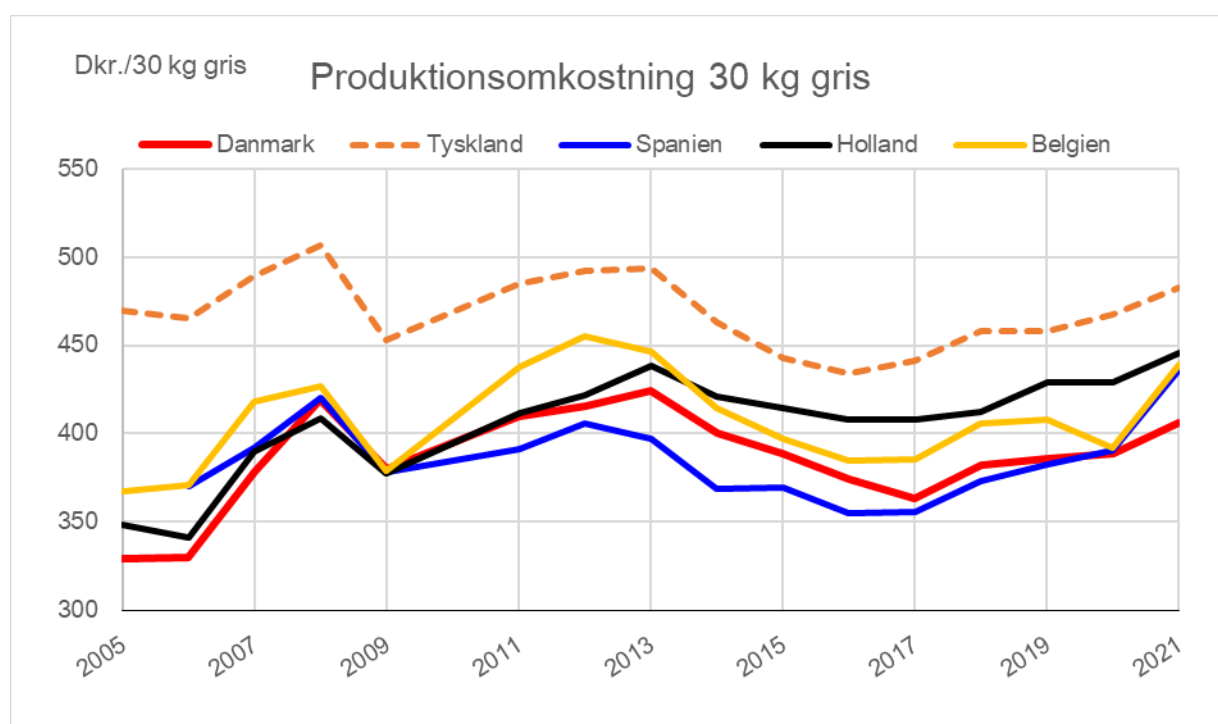

Figur 20. Effektivitet i foderfremgang fra 30-120 kg, når der korrigeres for oplyst energi i foderet

I figur 20, som viser energi i MJ ME/kg tilvækst, var Spanien, i forhold til figur 19, udskiftet med Irland af den simple årsag, at Spanien ikke kan oplyse metabolisk energi pr. kg foder. Der var meget tæt løb, Holland og Belgien lå målt på denne metode cirka 2 % bedre end Danmark, mens Tyskland og Irland lå 1 % over Danmark.

Konkurrenceveleanalyser - smågrise

Trenden indenfor produktionsomkostninger for smågrise er, at Danmark og Spanien har fulgtes ad, men i 2021 kunne Danmark lave en 30 kg's gris til 405 kr., mens det i Spanien kostede 436 kr. at producere en 30 kg's gris. Holland sakkede bagud i forhold til Danmark. Holland lå engang på samme niveau som Danmark, men er siden 2012 sakket bagud. Holland kunne dog i 2021 stadig producere en 30 kg's gris cirka 37 kr. billigere end Tyskland.

Figur 21. Tidsserieanalyse for produktionsomkostningen for 30 kg's grise i udvalgte EU-InterPIG-lande fra 2005-2021

Baseret på salg til den tyske markedsnotering, omregnet til 30 kg, var der et tab på 115 kr. pr. smågris ved at sælge til denne pris.

Med en salgspris baseret på den danske SPF-markedsnotering PRRS-negativ var der et underskud på 98 kr. pr. 30 kg's gris, mens der kun var et underskud på 2 kr. pr. 30 kg's gris ved salg til den beregnede smågrisenotering med SPF-tillæg på 9 kr. Fremstillingsprisen for en 30 kg's gris var på 395 kr. i den beregnede smågrisenotering i 2021, mens fremstillingsprisen i InterPIG-modellen endte på 405 kr. Der er model- og periodemæssige forskelle mellem de to modeller, hvilket retfærdiggør at fremstillingsprisen ikke nødvendigvis skal være ens.

Set over en tidsperiode fra 2012 til 2021, eller 10-års data (tabel 9), var der for en dansk gennemsnitsproducent et tab på 6 kr. pr. smågris ved salg til den tyske Nord-West-notering, nu omdøbt til VEZG. Ved salg til den danske SPF-markedsnotering PRRS-negativ var der i samme periode en gevinst på cirka 2 kr. pr. 30 kg's gris. Hvis der var solgt alene til SPF-notering i Danmark, ville gevinsten havde været 5 kr./30 kg's gris.

For en dansk smågriseproducent, som har solgt til den beregnede smågrisenotering, var der en stigning i det 10-årige gennemsnit på cirka 4 kr./30 kg's gris, da det dårlige år i 2011 med hensyn til smågrise økonomi på -40 kr. pr. 30 kg's smågris blev erstattet af et tab på kun 2 kr./kg i 2021.

Baseret på gennemsnitsproducenten var de gennemsnitlige danske produktionsomkostninger på en 30 kg's gris stort set lig med markedsprisen ved salg, men der er stor national spredning.

De små forskelle mellem anvendt markedspris/referencepris vidner om, at den danske beregnede smågrisenotering over tid stort set rammer de oplyste markedspriser af smågrisesælgerne, selv om det er en beregnet planøkonomisk prisnotering, som ikke tager hensyn til udbud og efterspørgsel. Medmindre der er opnået meget store tillæg, udover de oplyste puljepriser i Nord-West-noteringen og SPF-puljenoteringerne, har det ikke været så markant bedre at eksportere smågrise end at have solgt dem til den beregnede smågrisenotering.

Heldigvis for de danske smågriseproducenter er VEZG-noteringen (tidligere Nord-West) en form for basisnotering, hvor der mere er tale om en plusregulering end en minusregulering, da det er baseret på salg eller køb af 200 smågrise som basis. De danske soholdere er i gennemsnit cirka tre gange så store som de tyske soholdere, så danskerne kan levere store hold af ensartede smågrise, som typisk opnår noget bedre priser. Det har formentligt for mange eksportører af danske smågrise givet en tilpas høj pris, til at nulpunktprisen er opnået og mere til.

Table 9. Tidsserie og modelresultat for en dansk smågriseproducent ved salg ved 30 kg. Historiske smågrisepriser fra diverse puljer og beregnet smågrisenotering i Danmark fra 2012-2021. Flere markedsnoteringer har skiftet navn eller er slået sammen, men er reelt de samme som før

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-2021, gns.
Tysk VEZG tidligere Nord-West-notering 30 kg, kr./gris	425	424	391	318	382	447	329	451	410	290	387
SPF PRRS-negativ, kr./gris	425	433	390	318	377	474	337	462	428	307	395
Beregnet smågrisenotering ved 30 kg's smågris + 9 kr., kr.	403	407	386	348	380	411	334	431	475	403	398
Gns. fremstillingspris 30 kg's smågris i Danmark, kr.	413	425	402	389	375	364	381	386	388	405	393
Resultat pr. smågris solgt til VEZG, kr.	12	-1	-11	-71	7	83	-52	65	22	-115	-6
Resultat pr. smågris solgt til SPF-markedsnotering PRRS-negativ, kr.	12	7	-12	-71	1	110	-44	76	40	-98	2
Resultat pr. smågris solgt til beregnet notering + 9 kr., kr.	-10	-19	-16	-41	5	47	-47	45	87	-2	5

Model for konkurrenceevne i slagtegriseholdet i 2021

Som nævnt i baggrundsafsnittet kan en national produktionsomkostning for en 30 kg's gris ikke "overføres" til slagtegriseholdet, når der skal foretages en vurderingen af konkurrenceevnen af denne driftsgren mellem tyske og danske slagtegriseproducenter. Der er tale om et centraleuropæisk marked for smågrise i stedet for nationale markeder. I InterPIG er skatter og momsregler, som ikke er nævnt, ikke taget med i beregningerne.

I Tyskland kan producenterne vælge Pauschal-moms [4], hvilket groft kan oversættes til momsafregning på slump. De producenter, som benytter Pauschal-momssystemet, laver nemlig ikke momsregnskab. De betaler indgående moms efter tyske regler, det vil sige 7 % på fødevarer, herunder foder og smågrise, og 19 % moms på alt andet, mod at de selv må lægge en special moms på varen ved salg, som de selv beholder. Som det tidligere er beskrevet i fx Notat nr. 1219 "Konkurrencen om de danske smågrise", er der cirka 80 % af de tyske slagtegrise, som leverer under Pauschal-ordningen. Pauschal-momssatsen, også kaldet gennemsnitsmomssatsen i Tyskland, er blevet ændret den 1. januar 2022 til 9,5 % mod før 10,7 %. Fremover bliver gennemsnitsmomssatsen - beregnet årligt - baseret på gennemsnittet mellem udgående og indgående moms i landbrug med regelmoms. En af årsagerne til denne udvikling er, at EU har været efter Tyskland, da ordningen har vist sig at være for gunstig, og kan ses som skjult statsstøtte. For nogle driftsgrene i det tyske landbrug har det været en stor fordel at benytte Pauschal-ordningen.

Historisk set over de sidste 10 år ville den nye sats på 9,5 % have betydet cirka 13 kr. pr. slagtegris i dårligere resultat for de tyske slagtegriseproducenter, som benytter Pauschal-ordningen. Men da smågrisepriserne i Tyskland også sættes efter afregningsvilkårene, forventes det, at resultatet for smågrisene marginalt ville være faldet med 6-7 kr./smågris.

I beregningerne af konkurrenceevnen i slagtegriseholdet er smågriseprisen den danske beregnede smågrisenotering +9 kr. pr. 30 kg's gris, VEZG-noteringen eller for de danske slagtegriseproducenter et mix heraf. Disse priser er benyttet i stedet for den nationale produktionsomkostning for en smågris i henholdsvis Tyskland og Danmark. Mange danske slagtegriseproducenter betaler 100 % beregnet smågrisenotering, 50 % beregnet smågrisenotering og 50 % tysk eller dansk markedsnotering (i disse beregninger tysk markedsnotering) for deres smågrise samt eventuelle tillæg. 100 % tysk markedsnotering for smågrise i Danmark er sjældent, men er taget med for at kunne sammenligne resultaterne til Tyskland.

En dansk slagtegriseproducent opnåede med en smågrisepris baseret på 50 % beregnet notering og 50 % tysk markedsnotering et resultat på 75 kr. pr. slagtegris eller 0,82 kr. pr. kg. Resultatet kunne have været endnu bedre, hvis smågrisen var købt til ren tysk markedsnotering, det ville have givet et resultat på 133 kr. pr. slagtegris eller 1,47 kr. pr. kg. Dette resultat kan sammenlignes med en tysk producent, som benyttede regelmoms eller Pauschal, og købte smågrisen til 100 % tysk markedsnotering. Her blev resultatet -42 kr. pr. slagtegris ved regelmoms og -23 kr. pr. slagtegris med Pauschal-moms, svarende til henholdsvis -0,42 kr. pr. kg og -0,23 kr. pr. kg slagtekrop. En fuldt integreret tysk producent opnåede et resultat på -2,29 kr. pr. kg slagtekrop.

Tabel 10. Resultat i 2021 for slagtegriseproducenter i Danmark og Tyskland, som følge af deres smågriseprisaftale

	Dansk slagtegrise-producent	Dansk slagtegrise-producent	Dansk slagtegrise-producent	Tysk Regel-moms	Tysk Pauschal-moms
Slagtevægt, kg	90,60	90,60	90,60	99,20	99,20
Dødelighed, %	3,6	3,6	3,6	2,7	2,7
Vægt ind, kg	31,60	31,60	31,60	29,40	29,40
Tysk markedsnotering, % af smågrisepris	0	50	100	100	100
Dansk beregnet smågrisenotering + 9 kr./gris, % af smågrisepris	100	50	0	0	0
Beløb i kr./slagtegris					
Afregnet pr. gris	1.007	1.007	1.007	980	1.085
Basispris smågrise 30 kg	403	347	290	290	290
Kg regulering pr. smågris	12	12	12	-4	-4
Transport smågrise	10	10	10	10	10
Omkostning døde	16	14	12	8	8
Smågriseomkostning pr. solgt	441	383	324	308	330
Øvrige omkostninger	550	550	550	713	778
Resultat i kr./slagtegris	16	75	133	-42	-23
Resultat kr./kg slagtekrop	0,18	0,82	1,47	-0,42	-0,23

Kilde: InterPIG og egne beregninger

Det har ud fra resultaterne været muligt for både de danske og tyske slagtegriseproducenter at betale et pænt tillæg for smågrisene.

Tabel 11. Slagtegriseproducenternes resultat med markedsnotering på smågrise, og for Tyskland med og uden Pauschal-moms

	Gennemsnitsresultat pr. slagtegris 2012-2021	Gennemsnitsresultat pr. kg slagtekrop 2012-2021
Tysk slagtegrise producent med regel moms	-9,44	-0,10
Tysk slagtegriseproducent med Pauschal moms	16,28	0,17
Dansk slagtegriseproducent tysk markedsnotering	8,54	0,08

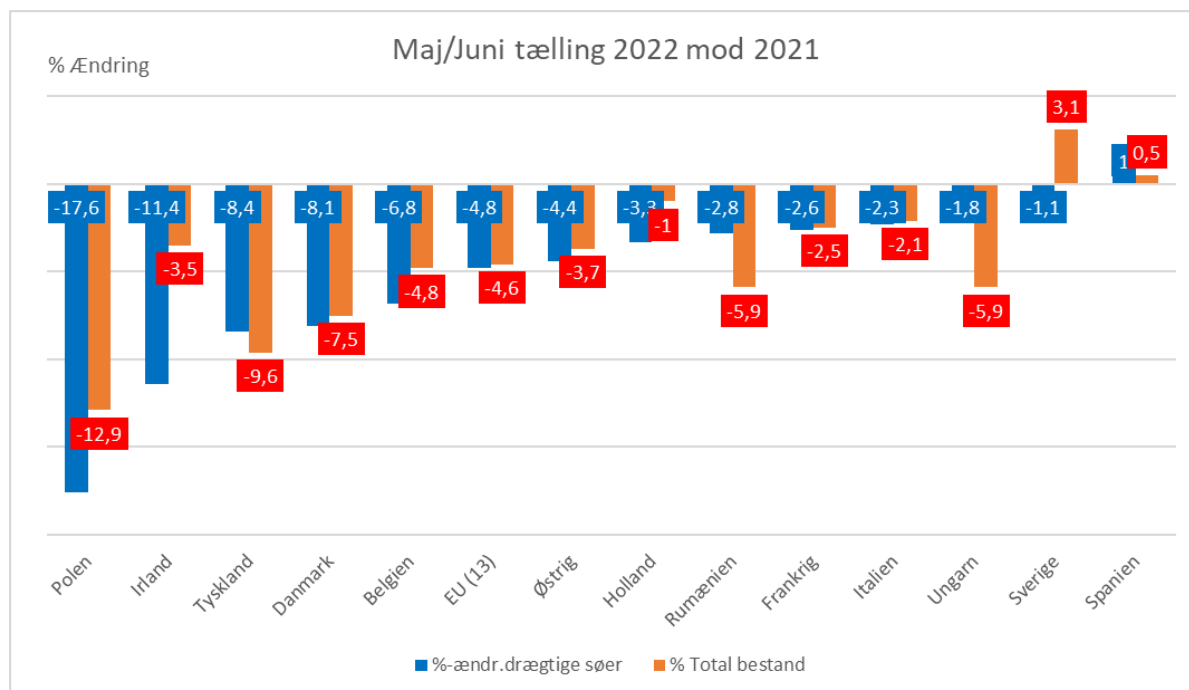
Gennemsnittet for de seneste 10 år viser, at der har været en dansk gevinst på 8,54 kr. pr. slagtegris, mens den tyske producent med regelmoms tabte 9,44 kr. pr. slagtegris i den samme periode. For den tyske producent med Pauschal-moms var der en gevinst på 16,28 kr. pr. slagtegris. Forskellen mellem at producere med regelmoms og uden momsregnskab er derfor i denne periode beregnet til en gennemsnitsgevinst på 25,72 kr. pr. slagtegris.

Udvikling efter 2021 i griseproduktion

Trenden fra 2020 til 2021 med forværende konjunkturer er fortsat i 2022. Antallet af drægtige søer i Polen og Tyskland er faldet med henholdsvis 17,6 og 8,4 %, når svinetællingerne fra maj-juni 2022 sammenlignes med tællingen fra maj-juni 2021. Udviklingen i sobestanden i disse to lande er værd at bemærke, på grund af den store danske smågriseeksport til disse lande. Antallet af drægtige søer i Danmark er faldet med 8,1 % i samme periode, men som vist oplevede mange danske smågriseproducenter også store tab på grund af lave markedspriser på smågrise i 2021.

Den hollandske griseproduktion er faldet mindre end i Danmark. Der er politiske forslag i Holland om at reducere griseproduktion med 30 % frem mod 2030. Forventningen om en skrotningsordning mod økonomisk kompensation for ikke-afskrevne bygninger og inventar er måske forklaringen på det lille fald i den seneste EU-tælling for drægtige søer i Holland. En reduktion i den hollandske bestand vil betyde mindre konkurrence på smågrisemarkederne, og for EU's marked for grisekød generelt.

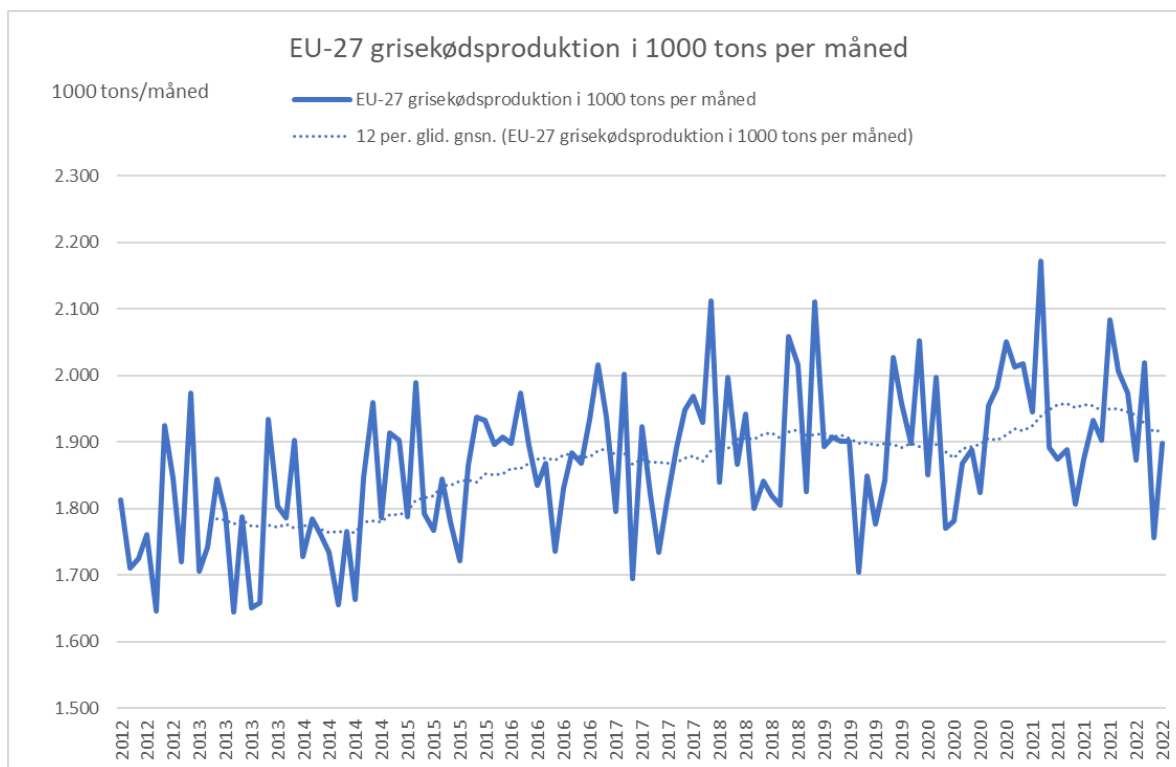
Spanien og Sverige har nærmest ingen ændringer i bestanden, men begge lande opnåede også pæne resultater pr. kg slagtekrop i 2021.

Figur 22. Grise tællinger maj-juni 2022 mod maj-juni 2021 i % udvikling (Kilde: Eurostat og egne beregninger)

Det tager lang tid, før et fald i antallet af drægtige søer slår igennem, når der måles i tons grisekød. Fra et fald i drægtige søer til det kan måles i antallet af slagtegrise, går der cirka 9 måneder.

Figur 23 viser grisekødsproduktionen i EU måned for måned samt et glidende gennemsnit af de seneste 12 måneders produktion. Det er først fra medio 2022, at det glidende månedsgennemsnit falder. Det skal også bemærkes, at der er meget store udsving måned for måned i produktionen af grisekød i EU. De store udsving kan forklares med udsætninger, ekstra mange soslagtninger i nedgangstider samt forskelle i arbejdsdage pr. måned etc. Det kan selvfølgelig også være udtryk for, at indberetningerne omkring slagtninger og slagtevægt til Eurostat ikke er helt nøjagtige. Måling af slagtninger pr. måned er dog nok mere præcist end "grisetællinger".

Figur 23. EU-27 produktion af grisekød baseret på slagteriernes oplysninger (Kilde: Eurostat)

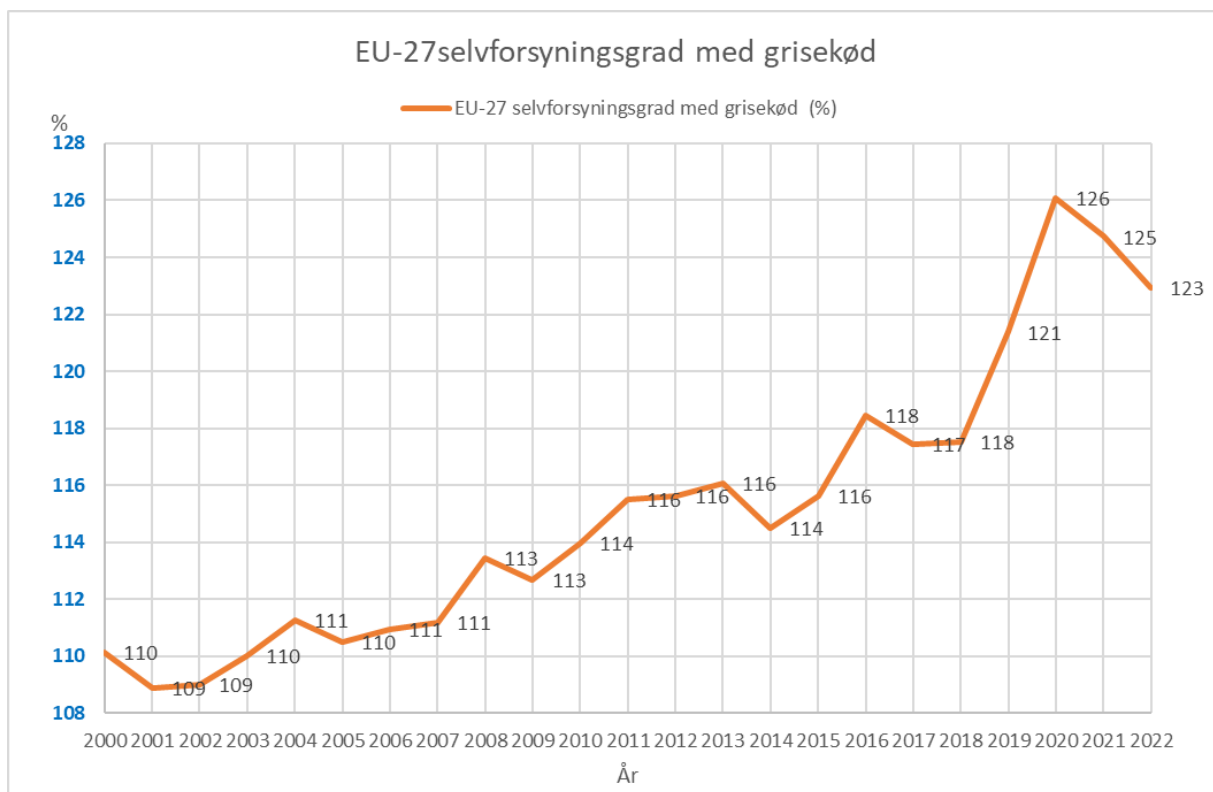
EU's samlede griseproduktion falder nu efter mange gode år, hvor eksporten til Kina har været høj. I tabel 12 er Kinas import af grisekød vist fra 2018-2021 samt estimater for 2022 og 2023 fra USDA. ASF findes fortsat i Kina, og udviklingen i ASF kan måske igen påvirke den kinesiske egenproduktion, som i runde tal udgør cirka 50 % af verdensproduktionen af grisekød.

Tabel 12. Kina og Hongkong import af grisekød i 1000 tons slagtevægt ækvivalenter

	2018	2019	2020	2021	2022 e	2023 e
Kina import	1.457	2.451	5.281	4.330	1.800	1.700
Hongkong	411	331	378	364	275	330
I alt Kina	1.868	2.782	5.659	4.694	2.075	2.030

Kilde: USDA

Udviklingen i EU's selvforsyningsgrad af grisekød er vokset fra 117-118 % i 2017-2018 til 126 % i 2020. Alt over 100 % er lig med den andel af EU's grisekød, som skal afsættes uden for EU. Baseret på tællinger mv. forventes det, at EU's selvforsyningsgrad vil falde til cirka 118 i løbet af 2023. Dette vil påvirke afregningsprisen i en positiv retning.

Figur 24. Udviklingen i EU's selvforsyningsgrad af grisekød. Tallet minus 100 angiver den procentvise andel af produktionen, som nettoeksporteres ud af EU /Kilde: EU)

Konklusion

Konkurrenceevnen for et land's griseproduktion er en kompliceret ligning, som afhænger af mange forhold, hvoraf nogle er meget omskiftelige fra år til år. Alle disse forhold benyttes i beregningerne af resultatet pr. kg slagtekrop, som dog kun gælder for en national fuldlinje producent.

I 2021 var dansk griseproduktion igen omkostningsførende i EU-InterPIG med cirka 10,8 kr./kg i produktionsomkostning. Danske griseproducenter har brug for at være ekstra omkostningseffektive, fordi Danmark har en stor eksport af smågrise og grisekød. Førerpositionen er opnået ved meget flotte danske resultater, når der sammenlignes effektivitetsnøgletal, både i soholdet og i slagtegriseholdet, i forhold til de andre lande. Udover dette har de danske griseproducenter også opnået fornuftige foderpriser sammenlignet med mange af de andre EU-lande.

I 2021 havde USA med 2,8 kr./kg i resultat pr. kg slagtekrop det bedste resultat, efterfulgt af Canada og Brasilien. Danmark havde det fjerdebedste resultat på 0,3 kr./kg varm slagtekrop. USA havde gode afregningspriser i 2021 på 12,6 kr./kg, og det sammenholdt med en lav produktionsomkostning på 9,8 kr./kg gav dem et resultat på 2,8 kr./kg slagtekrop. I Canada og USA steg afregningspriserne med cirka 41 og 45 %, når 2021 sammenlignes med 2020. De faldt i gennemsnit med cirka 5 % i EU, og mest i Danmark og Tyskland med cirka 15 %.

Forskelle i handelssamkvem i 2021 forklarede, at prisudviklingen var så forskellig landene imellem. Kinas griseproduktion og lagre af grisekød har været på et tilfredsstillende niveau siden juli 2021. Dette betød en opbremsning i eksporten til Kina, og satte allerede i medio 2021 afregningspriserne i EU under pres, fordi EU var storeksportør af grisekød til Kina. USA og Canada derimod eksporterede mindre til Kina, fordi disse lande lå i "handelskrig" med Kina.

I første omgang er analyserne i InterPIG for en fuldlinjeproduktion i det pågældende land, men er også opdelt i smågrise- og slagtegriseproduktion.

2021 var ikke et godt år for de danske smågriseeksportører. Markedspriserne på smågrise på det centraleuropæiske marked var lave, og det gav store tab til de danske smågriseproducenter, som sælger smågrisene til eksport. De lave priser på smågrise kom dog de tyske slagtegriseproducenter til gode. I stedet for et resultat på -2,27 kr./kg slagtekrop for en tysk fuldlinjeproduktion, kunne en tysk slagtegriseproducent uden søer indkøbe billigere smågrise, og lave et resultat på -0,42 kr./kg slagtekrop ved regelmoms eller -0,23 kr./kg slagtekrop med Pauschal-momssystemet. Danske og hollandske smågriseeksportører holdt på den måde delvist hånden under deres kunder i Tyskland.

Følggevirkninger af de lave smågrisepriser kunne ses i svinetællingerne fra maj/juni 2022 sammenlignet med tællingerne fra maj/juni 2021. I Tyskland havde de 8,4 % færre drægtige søer, mens antallet i Danmark faldt med 8,1 %. I Holland faldt drægtige søer kun med 3,3 %, men dette skyldes nok forhåbninger om at få en skrotningspræmie, da regeringen i Holland har en plan om at reducere deres griseproduktion frem mod 2030, mod økonomisk kompensation for at stoppe før tid.

Referencer

- [1] Schlægelberger S.V (2022): Grundlag for den beregnede smågrisenotering - juni 2022. Notat nr. 2026, SEGES Svineproduktion
- [2] Hansen C. (2022): Landsgennemsnit for produktivitet i produktionen af grise i 2021. Notat nr. 2204, SEGES Innovation
- [3] Schlægelberger S.V (2022) Business check gris 2021- Tal og grafer. www.Landbrugsinfo.dk
- [4] Christiansen, M.G, & F. Udesen (2012): Konkurrencen om de danske smågrise. Notat nr. 1219, Videncenter for Svineproduktion

PAF projekt: 8627- 2226 - arbejdsmappe 2 International Benchmarking

//mih//

Dyregruppe: Søer, smågrise og slagtegrise

Fagområde: Økonomi og produktion

SEGES
INNOVATION

Tlf.: 87 40 50 00

info@seg.es.dk

Ophavsretten tilhører SEGES Innovation P/S. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES Innovation P/S er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.